AwtistiaethCymru.org

Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol

National Autism Team

AutismWales.org

Adroddiad Blynyddol 2022/23

"Roedd yr hyfforddiant a gawsom yn amhrisiadwy, roedd yn addysgiadol, yn ddiddorol, ac yn hawdd ei ddilyn. Yr hyn yr oeddem yn ei garu'n fawr amdano oedd yr holl fideos hyfforddi a chymorth ychwanegol ar eich gwefan y gallem gael mynediad iddynt yn ein hamser ein hunain, cyfeiriadur ar flaenau ein bysedd."

"Mae'r hyfforddiant wedi codi ymwybyddiaeth pawb yn yr ysgol a sut mae angen rheoli sefyllfaoedd gwahanol i gefnogi ein dysgwyr awtistig."

"Rwyf wedi dysgu llawer ac wedi adnabod a chysylltu'r cyflyrau hyn mewn pobl rwy'n eu hadnabod, ac felly mae'n bendant wedi bod yn werthfawr iawn i mi – mae wedi codi fy ymwybyddiaeth am awtistiaeth yn sylweddol."

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

CLILC
WLGA

GIG CYMRU
NHS WALES
Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

Cynnwys

Cyflwyniad gan y Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol.................03

Pennod 1: Cydweithio...04

Pennod 2: Cyfathrebu...06

Pennod 3: Cod Ymarfer...08

Pennod 4: Hyfforddiant a Datblygu'r Gweithlu....................12

Pennod 5: Gwasanaethau Awtistiaeth Integredig...............17

Pennod 6: Addysg...19

Pennod 7: Pontio i'r Tîm ND Cenedlaethol.........................22

Atodiad: Gwasanaethau Awtistiaeth Integredig 2022/23 Adroddiad Data..25

Cyflwyniad

Fel y gwelwch o'r adroddiad blynyddol eleni (2022-23) mae wedi bod yn flwyddyn brysur a chynhyrchiol unwaith eto. Mae'r ymarferion a ddatblygwyd yn sgil y pandemig wedi cynorthwyo i lunio gwaith y tîm ac mae symud i wasanaeth ar-lein wedi cynnig cyfleoedd enfawr i gysylltu â chynulleidfaoedd ehangach ac i fod yn rhagweithiol wrth i'r anghenion ddod i'r amlwg. Mae ystod eang o hyfforddiant a digwyddiadau ar-lein wedi cael eu datblygu a'u darparu. Roedd y rhain yn hygyrch i fwy o bobl ac o gymorth i ni barhau i ddatblygu adnoddau ardderchog ar ein gwefan. Mae'r wefan yn parhau i fod yn un o'n prif gynigion i'r gymuned awtistig a gweithwyr proffesiynol ar draws Cymru.

Mae cyflwyno Cod Ymarfer ar gyfer Gwasanaethau Awtistiaeth wedi cynnig cyfle i ymgysylltu â'r gweithlu ehangach ledled Cymru ac mae'r gweminarau cinio a dysgu wedi bod yn hynod effeithiol.Mae'r tîm wedi gweithio'n agos gydag Awdurdodau Lleol a'r Byrddau Iechyd i gynorthwyo gyda'u gweithrediad o'r Cod.

Yn ogystal, mae gweithio dros y we wedi ein galluogi ni i ddatblygu ein cyd-gynhyrchu ymhellach. Rydym wedi sefydlu grwpiau ymgynghorol effeithiol ac amrywiol ar gyfer oedolion ag awtistiaeth, a gweithgorau amlddisgyblaethol i lunio a hysbysu ein gwaith. Diolch i bawb sydd wedi cyfranogi - mae eich cyfranogiad wedi bod yn amhrisiadwy. Mae gweithio gyda'r gymuned awtistig, gweithwyr proffesiynol a chydweithwyr eraill wedi sicrhau bod popeth a wnawn yn ddefnyddiol ac yn gwneud gwahaniaeth i fywydau pobl awtistig a'u teuluoedd yng Nghymru. Mae ein hethos 'Unwaith i Gymru' yn hysbysu ein prosiectau a datblygiadau i sicrhau cysondeb a thegwch, yn lleihau dyblygu ac yn fwy cost effeithlon.
Eleni mae'r tîm wedi ehangu eu cylch gwaith i ymgorffori agenda niwrowahaniaeth ehangach. Mae staff ychwanegol a chynllun trawsnewid wedi sicrhau bod symud i fod yn Dîm Niwrowahaniaeth Cenedlaethol yn cael ei gyflawni mewn modd sydd wedi'i gynllunio, yn effeithiol a phwyllog.

Mae ein gwaith yn amrywiol a chadarn ac mae ein hadroddiad blynyddol yn amlinellu'r elfennau allweddol sy'n dangos manylder ac ehangder ein gwaith. Gobeithio y teimlwch fod yr adroddiad yn ddiddorol ac yn llawn gwybodaeth. Mae dal llawer mwy sydd angen ei wneud ar gyfer pobl awtistig a'u teuluoedd ond mae llawer i'w ddathlu hefyd. Yn ogystal â hyn, mae symud i ND yn gyffrous a heriol, ond mae'r gwaith cychwynnol cadarn wedi dechrau yn 2022-23.

Fel yr arfer, hoffem ddiolch i Lywodraeth Cymru am y cyllid craidd parhaus i gefnogi gweithrediad llwyddiannus Cynllun Gweithredu Strategol ar gyfer Anhwylderau'r Sbectrwm Awtistig Llywodraeth Cymru, y Cynllun Cyflawni cysylltiedig a'r Cod Ymarfer ar gyfer Awtistiaeth. Diolch hefyd i CLILC am eu cefnogaeth ac arweiniad parhaus.

- Y Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol

Pennod 1: Cydweithio

Gweithio gyda'r gymuned awtistig:

Mae cyd-gynhyrchu yn brif flaenoriaeth ar gyfer y Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol. Mae pobl awtistig wrth wraidd yr holl weithgorau, ac yn dylanwadu ar yr holl waith, adnoddau, hyfforddiant a digwyddiadau.

Mae Autistic UK Cymru wedi gweithio'n agos gyda'r tîm i ddatblygu grwpiau ymgynghorol o bobl awtistig. Mae hyn yn sicrhau bod y gymuned awtistig yn ymgysylltu mewn modd hygyrch ac ystyrlon.

Fel egwyddor, mae'r tîm yn gwerthfawrogi cyfraniad pobl awtistig ac yn cydnabod yr amser y maent yn ei roi i'n prosiectau, yr egni, arbenigedd a'r ymroddiad.

Mae'r tîm wedi gweithio'n agos gyda'r grwpiau ymgynghorol eleni i gynhyrchu'r modiwlau e-ddysgu: Deall Awtistiaeth a Deall Cyfathrebu Effeithiol ac Awtistiaeth, ac i gynhyrchu cyfres o daflenni cyngor ar gyfer oedolion awtistig.

Arweinwyr Awtistiaeth Awdurdodau Lleol:

Mae'r tîm yn gweithio'n agos gyda'r Arweinwyr Awtistiaeth mewn awdurdodau lleol ledled Cymru.Mae'r tîm wedi parhau i hwyluso cyfarfodydd rhwydwaith rhithiol Arweinwyr Awtistiaeth Cenedlaethol bob chwarter, ynghyd â chyfarfodydd rhanbarthol bob chwarter ar gyfer Arweinwyr Gogledd Cymru ac Arweinwyr De a Gorllewin Cymru.

Roedd gan yr Arweinwyr Awtistiaeth rôl allweddol i rannu gwybodaeth gan y tîm yn lleol a hysbysu polisi cenedlaethol a chanllawiau drwy rwydweithiau lleol ac ymgysylltu mewn ymagwedd llawr gwlad.

Darllenwch enghreifftiau o arfer gorau o'r Arweinwyr Awtistiaeth **yma**.

Steering groups:

Mae aelodau'r Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol wedi bod yn aelodau o sawl grŵp llywio ac ymchwil dros y flwyddyn ddiwethaf, i sicrhau bod anghenion a diddordebau pobl awtistig a'u teuluoedd yn cael eu cynrychioli yn y grwpiau hyn. Mae'r grwpiau y mae'r tîm wedi cynrychioli arnynt yn cynnwys:

- **TEC Cymru/TERMS**
- **Grŵp Llywio Nyth / Nest**
- **Is-grŵp Teithio Llesol Cynhwysol**
- **Grŵp Llywio Cyflogaeth Pobl Anabl**

Cyfarfod Dirprwyaeth Sbaen:

Ar 28 Gorffennaf 2022, cyfarfu'r tîm gyda dirprwyon o Gyngor Taleithiol Gipuzkoa o Ranbarth y Basg tra roeddent yn ymweld â chydweithwyr o Lywodraeth Cymru yng Nghaerdydd.Roedd y cyfarfod yn gyfle i rannu'r arferion gorau o Gymru a Rhanbarth y Basg.

(Y Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol gyda chydweithwyr o Lywodraeth Cymru a Chyngor Taleithiol Gipuzkoa)

Pennod 2: Cyfathrebu

Ystadegau defnyddwyr a'r wefan:

Mae AwtistiaethCymru.org yn cael ei reoli gan y Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol. Mae'r wefan yn cael ei diweddaru'n rheolaidd ac yn gweithredu fel canolbwynt ar gyfer holl ddatblygiadau awtistiaeth cenedlaethol. Mae'n un o'r adnoddau sy'n helpu'r tîm i gyflawni eu nod i wella bywydau pobl awtistig yng Nghymru.

Mae'r holl adnoddau ar gael yn ddwyieithog ar y wefan.

Yn ystod 2022/23, roedd cynnydd o **80,047** o ddefnyddwyr ar wefan Awtistiaeth Cymru a chyfanswm o **283,665** wedi edrych ar y dudalen. Cynyddodd cyfartaledd yr ymwelwyr newydd i'r wefan i **94%** hefyd.

Wythnos Derbyn Awtistiaeth y Byd:

Mae Wythnos Derbyn Awtistiaeth y Byd yn ddigwyddiad allweddol o ran cynyddu ymwybyddiaeth, dealltwriaeth a derbyn awtistiaeth. Defnyddiodd y tîm hyd yn oed mwy ar eu cyfrifon Facebook a Twitter, a agorwyd mewn ymateb i Covid-19, gan rannu sawl neges ddwyieithog bob dydd a darparu dolenni i adnoddau yn ymwneud â derbyn awtistiaeth sydd ar wefan Awtistiaeth Cymru.

Eleni bu'r tîm yn gweithio gydag aelodau'r grwpiau ymgynghorol i greu cynnwys ar gyfer y cyfryngau cymdeithasol ynglŷn â phwysigrwydd derbyn awtistiaeth.Cynhyrchodd aelodau'r grŵp ymgynghorol ddyfyniadau am eu teimladau ar y testun ac yna fe'u rhannwyd ar y cyfryngau cymdeithasol. Cafwyd cryn dipyn o ymgysylltiad â'r negeseuon yn ystod yr wythnos a'r rhain oedd y negeseuon gyda'r nifer mwyaf o bobl yn eu hoffi a'u rhannu.

Cyflwynodd y tîm gyfres o weminarau i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg yn ystod Wythnos Derbyn Awtistiaeth, i godi ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o awtistiaeth drwy hyrwyddo'r modiwlau e-ddysgu ac adnoddau eraill. Cyflwynodd y tîm sgwrs i weithwyr Cyngor Caerdydd mewn digwyddiad a gynhaliwyd gan eu Rhwydwaith Anableddau'n ystod yr wythnos.

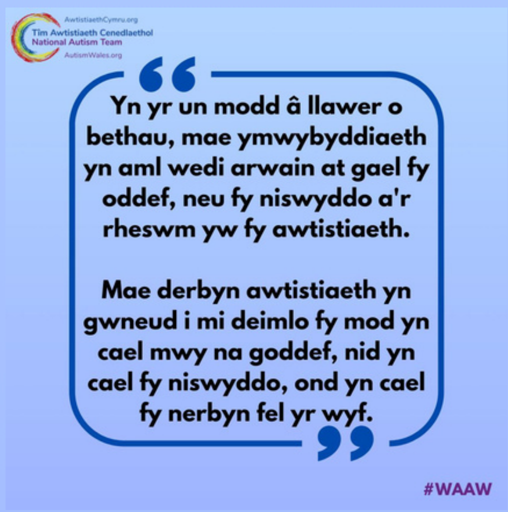

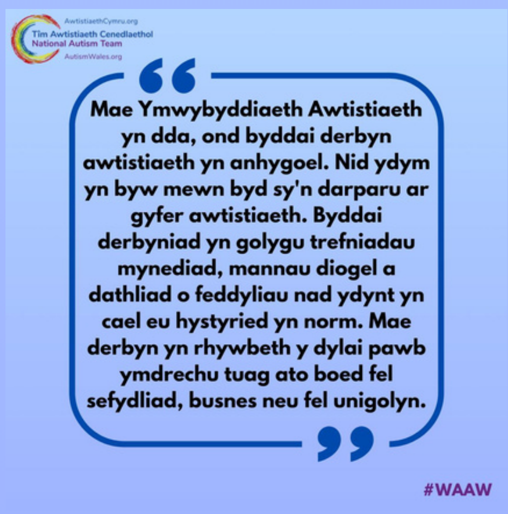

(Graffeg o ymgyrch cyfryngau cymdeithasol WAAW)

Digwyddiadau Ymgysylltu:

Bu'r tîm yn rhan o nifer o ddigwyddiadau wyneb yn wyneb yn ystod 2022/23. Roedd y digwyddiadau hyn yn gyfle i'r tîm hyrwyddo gwaith ac adnoddau'r tîm a llunio cysylltiadau gyda phobl awtistig, eu teuluoedd a gweithwyr proffesiynol eraill.

Roedd y digwyddiadau a fynychwyd eleni'n cynnwys:

- Sioe Iechyd Meddwl a Lles, 2022
- Autistic Minds Live, Caerdydd
- Cynhadledd Ymchwil Tai Cymru
- Diwrnod Galluogi Heddlu Gwent
- Digwyddiad Wythnos Derbyn Awtistiaeth y Byd Sir Gâr

Stori Ddigidol Ewan Richards:

(Ewan Richards yn ystod ffilmio ar gyfer ei stor digidol)

Cynhyrchodd y tîm gyfweliad astudiaeth achos stori ddigidol gydag Ewan Richards. Mae Ewan yn awtistig ac yn ddiweddar mae ef wedi ennill Gradd Anrhydedd Dosbarth Cyntaf mewn Cyfrifiadureg BSc ac mae'n astudio ar gyfer gradd Meistr ar hyn o bryd mewn Peirianneg Meddalwedd Cyfrifiadura, ym Mhrifysgol Cymru, Y Drindod Dewi Sant.

Cafodd Ewan ddiagnosis o awtistiaeth yn 11 oed, ac yn y cyfweliad, mae'n trafod sut yr effeithiwyd ar ei brofiad ym myd addysg a chyflogaeth oherwydd hynny.

Roedd Ewan yn rhan o fideo Addysg Bellach y tîm tra'n astudio yng Ngholeg Sir Gâr ac mae wedi bod yn aelod gweithredol o'r holl grwpiau prosiect ymgynghorol.

Gwyliwch y cyfweliad stori ddigidol **yma**.

Cynrychiolaeth Grŵp Awtistiaeth Trawsbleidiol:

Cyflwynodd y tîm mewn cyfarfod Grŵp Awtistiaeth Trawsbleidiol ar 19 Ionawr 2023. Roedd y cyflwyniad yn darparu trosolwg o sut mae'r tîm yn cefnogi gweithrediad y Cod Ymarfer ar gyfer Darparu Gwasanaethau Awtistiaeth a phrif feysydd gwaith ac adnoddau'r tîm.

Pennod 3:
Cod Ymarfer

Gweminarau'r Bwrdd Iechyd:

Yn 2022/23, dechreuodd y tîm gyflwyno rhaglen o weminarau ar gyfer y Byrddau Iechyd ledled Cymru.Roedd y rhain yn para am awr.Roedd y 30 munud cyntaf yn gyflwyniad i Niwroamrywiaeth, yn darparu trosolwg o'r Cod Ymarfer a'i ddyletswyddau, ac yn hyrwyddo modiwlau e-ddysgu a sesiynau Cymuned Ymarfer y Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol (i ddysgu mwy am y sesiynau hynny, gweler Pennod 4). Roedd yr ail hanner yn amser penodol i'r cynrychiolwyr fewngofnodi ar lwyfan dysgu a datblygu iechyd (ESR) i gwblhau'r modiwl.Roedd hyn yn rhoi amser i sicrhau y gall yr holl gynrychiolwyr gael mynediad at y modiwlau ac i ddatrys unrhyw broblemau technegol.

Cyflwynwyd y gyfres gyntaf o weminarau i Fwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda. Cyflwynwyd 8 sesiwn 1 awr ac fe fynychodd cyfanswm o **468** o bobl y sesiynau. O'r **468** o bobl, mae **302** o bobl (**67%**) wedi cwblhau'r modiwl e-ddysgu cyntaf, Deall Awtistiaeth.

Mae sesiynau eraill wedi'u trefnu gyda Byrddau Iechyd eraill. Hyd yma, cynhaliwyd un sesiwn gyda Bwrdd Iechyd Bae Abertawe, gyda **15** o bobl yn bresennol.

Adborth:

Casglodd y tîm adborth ansoddol o'r sesiynau hyn. Roedd yr adborth yn hynod gadarnhaol, gyda'r dyfyniadau'n cynnwys:

"Hyfforddiant llawn gwybodaeth. Dolenni cyswllt a'r wybodaeth yn ddefnyddiol."

"Roedd yr hyfforddwr yn ymgysylltu'n dda. Roedd ei gwybodaeth a'i hangerdd yn amlwg."

"Gwych! Diolch am eich cyflwyniad, amser a gwybodaeth, rydym oll yn ei werthfawrogi."

"Roedd cryn dipyn o wybodaeth i'w glywed drwy wrando ar yr hyfforddwr."

"Roedd yn diwallu'r nodau ac yn ddefnyddiol."

Gweminarau Awdurdodau Lleol:

Cyflwynodd y tîm raglen debyg o weminarau ar gyfer staff Awdurdodau Lleol. Roedd y sesiwn yn para am awr ac yn darparu trosolwg o'r Cod Ymarfer a'r dyletswyddau, ynghyd ag adnoddau sydd gan y tîm i gefnogi staff i gyflawni'r dyletswyddau hynny.

Yn rhanbarth Gorllewin Cymru, cynhaliwyd **6** gweminar i'r staff sy'n gweithio ar draws Sir Gâr, Ceredigion a Sir Benfro. Cafwyd cyfanswm o **127** aelod o staff yn y sesiynau hynny.

Yn Ynys Môn, cynhaliwyd gweminar mewn cynhadledd i staff Plant a Theuluoedd.

Hwylusodd y tîm **4** gweminar a oedd yn agored i'r holl awdurdodau lleol yng Nghymru. Roedd **120** o bobl yn bresennol ar draws y **4** sesiwn, gyda chynrychiolwyr o'r awdurdodau lleol canlynol:

- Blaenau Gwent
- Caerffili
- Caerdydd
- Sir Gâr
- Conwy
- Sir Ddinbych
- Gwynedd
- Sir Fynwy
- Castell-nedd Port Talbot
- Sir Benfro
- Powys
- Rhondda Cynon Taf
- Abertawe
- Wrecsam

Mae sawl sesiwn gweminar arall ar gyfer Awdurdodau Lleol wedi'u trefnu ar gyfer 2023/24.

Adborth:

Casglodd y tîm adborth ansoddol o'r sesiynau hyn. Roedd yr adborth yn hynod gadarnhaol, gyda'r dyfyniadau'n cynnwys:

"Roedd y cwrs yn gymorth mawr i gefnogi gyda gradd mewn Gwaith Cymdeithasol."

"Roedd yn gwella fy ymwybyddiaeth o gyfrifoldebau'r ALl a'r Bwrdd Iechyd o ran cefnogi unigolion gydag Awtistiaeth."

"Cefais wella fy nealltwriaeth ac ymwybyddiaeth o gyfrifoldebau'r ALl a'r Bwrdd Iechyd o ran cefnogi unigolion gydag Awtistiaeth."

"Rwy'n deall fframwaith COP yn well."

"Defnyddiol clywed y crynodeb o bethau."

Podlediad Cod Ymarfer:

(Sgrinlun o bodledi'r Cod Ymarfer)

Cyd-gynhyrchodd y tîm bodlediad ar y Cod Ymarfer gydag Autistic UK. Mae'r podlediad ar gyfer pobl awtistig a'u teuluoedd ac yn ceisio eu grymuso i gael gwell dealltwriaeth o'u hawliau o dan y Cod.Hyd yma, mae un bennod wedi'i chyhoeddi ar gyd-destun gwleidyddol y Cod.

Gwrandewch ar y podlediad **yma**.

Modiwlau E-ddysgu:

Lansiwyd dau **fodiwl e-ddysgu** a gyd-gynhyrchwyd: 'Deall Awtistiaeth' a 'Deall Cyfathrebu Effeithiol ac Awtistiaeth'. Maent ar gael ar bron bob platfform dysgu sydd gan Awdurdodau Lleol ac ar blatfform ESR y Bwrdd Iechyd, gyda staff Awdurdodau Lleol a'r Byrddau Iechyd yn eu cwblhau drwy'r systemau hyn. Maent hefyd ar gael ar wefan Awtistiaeth Cymru ar gyfer sefydliadau sydd heb blatfform dysgu. Argymhellir bod pob aelod o staff yn eu cwblhau fel rhan o'u hyfforddiant sylfaenol, gyda rhai awdurdodau lleol a byrddau iechyd yn dewis eu gorfodi.

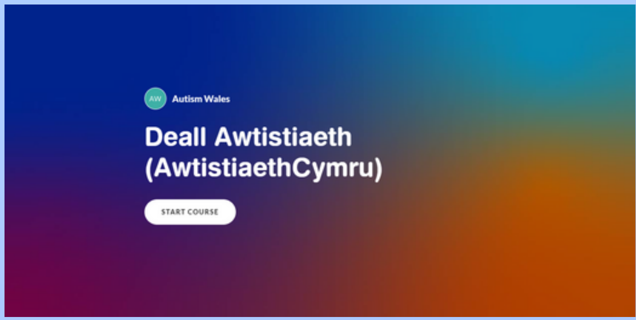

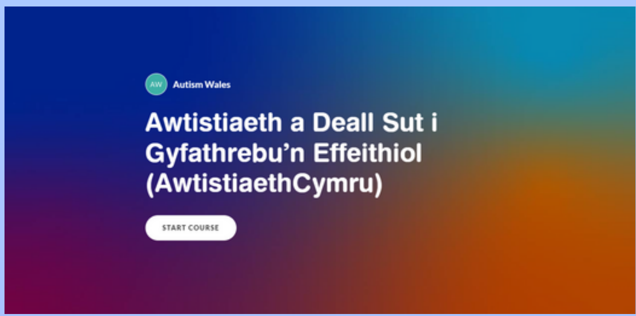

(Tudalennau clawr modiwl eDdysgu)

Mae'r modiwlau hyn ar gyfer y rhai sydd eisiau gwella bywydau pobl awtistig a'u teuluoedd yng Nghymru drwy gael gwell dealltwriaeth o awtistiaeth. Mae'r ddau fodiwl yn rhoi dealltwriaeth lefel sylfaenol o awtistiaeth a'r ffyrdd y gall effeithio ar fywydau bob dydd pobl awtistig i'r gweithlu.

Cyd-gynhyrchwyd y modiwlau gyda grŵp ymgynghorol o bobl awtistig a gweithgor o weithwyr proffesiynol. Maent yn cynnwys lleisiau a phrofiadau holl aelodau'r grwpiau ymgynghorol. Maent yn gyrsiau achrededig DPP ac wedi'u henwebu'n ddiweddar ar gyfer gwobr DPP 'Cwrs Ar-lein y Flwyddyn'.

Yn seiliedig ar ddata gan Awdurdodau Lleol a Byrddau Iechyd, mae **1,906** aelod o staff wedi cwblhau'r modiwlau hyd yma, gyda mwy am eu cwblhau yn 2023/24. O'r **1,906** mae **592** aelod o staff yng Ngheredigion wedi cwblhau'r modiwlau, **382** aelod o staff yng Ngwynedd wedi cwblhau'r modiwlau a **323** aelod o staff yn Wrecsam wedi cwblhau'r modiwlau.

Mae'r tîm yn datblygu'r modiwl nesaf yn y gyfres e-ddysgu ar hyn o bryd, a fydd yn canolbwyntio ar asesiadau.

Adborth:

Mae'r modiwlau wedi derbyn adborth ansoddol cadarnhaol gan staff yr Awdurdodau Lleol a'r Byrddau Iechyd, gyda'r dyfyniadau'n cynnwys:

"Dim ond eisiau dweud bod eich gwaith yn ein hysbrydoli."

"Dyma'r cwrs gorau erioed. Roedd clywed llais yr unigolion awtistig yn golygu bod y cwrs yn hynod ddynamig!"

"Roedd adborth ar y modiwl yn gadarnhaol gyda thermau fel 'defnyddiol', 'diddorol' a 'llawn gwybodaeth' yn cael eu defnyddio i ddisgrifio'r modiwl."

"Wedi'i gyflwyno'n dda."

"Gwnaed cais bod y modiwl yn un gorfodol."

"Rydym yn derbyn adborth cadarnhaol iawn ar y modiwl yn ein sir ac o siroedd eraill yng Ngogledd Cymru."

"Roeddwn mewn cyfarfod Dementia yr wythnos hon ac fe drafodwyd modiwl e-ddysgu yno, ac fe awgrymwyd eu bod yn defnyddio'r un fformat â'ch modiwl chi a sut yr oedd cynnwys pobl sy'n byw â'r cyflwr yn yr hyfforddiant o fudd i ddysgwyr."

"Dim ond eisiau nodi ei fod yn wych. Rwyf wedi dysgu llawer drwy fynd drwy'r modiwl ac yn gallu adnabod a chysylltu'r cyflyrau hyn gyda phobl yr wyf yn eu hadnabod, ac felly roedd yn amhrisiadwy i mi ei gyflawni - mae wedi datblygu fy ymwybyddiaeth o awtistiaeth yn sylweddol."

"Mae'r sylwadau yr ydym wedi'u derbyn yn trafod strwythur da y cwrs a'i fod yn hawdd ei ddefnyddio. Cadarnhaol iawn!"

Pennod 4: Hyfforddiant a Datblygu'r Gweithlu

Mae'r Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol wedi ymrwymo i wella dealltwriaeth o awtistiaeth ledled Cymru. Un ffordd hanfodol o wneud hyn yw drwy ddarparu cyfleoedd ar gyfer hyfforddiant a datblygu'r gweithlu.

Cymunedau Ymarfer:

Mae'r Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol wedi parhau i hwyluso cyfres o ddigwyddiadau Cymunedau Ymarfer. Mae'r sesiynau hyn wedi'u dylunio i ddatblygu sgiliau ymarferwyr o ran eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o niwrowahaniaeth a chyflyrau niwrowahanol. Maent yn cael eu cyflwyno gan arbenigwyr arweiniol yn y maes. Cynhaliwyd sawl sesiwn eleni:

Cyd-gymuned Ymarfer gyda grŵp diddordeb arbennig Niwrowahaniaeth y Coleg Brenhinol Seiciatryddion ar Iechyd Meddwl - Kirsten Barnicot, Jennie Parker a Simon Moseley:

Ar 7 Ebrill 2022, gweithiodd y tîm gyda grŵp diddordeb arbennig ND Coleg Brenhinol y Seiciatryddion i gyd-hwyluso Cymuned Ymarfer ar iechyd meddwl.

Darparodd Kirsty Barnicot a Jennie Parker gyflwyniad ar wella'r gallu i adnabod, deall a gwahaniaethu rhwng awtistiaeth ac 'anhwylder personoliaeth'. Cyflwynodd Simon Moseley o Wasanaeth Awtistiaeth Integredig Gogledd Cymru ar awtistiaeth ac iechyd meddwl.

Daeth **179** o bobl i'r sesiwn ac fe gafwyd adborth cadarnhaol.

Salwch Ffug neu wedi'i achosi - Cathie Long a Rachel Gavin:

Ar 29 Mehefin 2022, cyflwynodd Cathie Long a Rachel Gavin Gymuned Ymarfer ar Salwch Ffug neu Wedi'i Achosi.

Daeth **130** o bobl i'r sesiwn ac fe gafwyd adborth cadarnhaol:

> "Diolch am drafodaethau a syniadau diddorol. Rydym yn edrych ymlaen at fynychu COP arall."

> "Gwybodaeth a thrafodaethau defnyddiol iawn."

"Hyfforddiant gwych. Diolch!!"

Ticiau a Tourettes - Tourettes Action:

Ar 4 Hydref 2022, cyflwynodd Tourettes Action Gymuned Ymarfer ar gyfer Ticiau a Tourettes.

Daeth **55** o bobl i'r sesiwn ac fe gafwyd adborth cadarnhaol:

(Logo Tourettes Action)

"Hyfforddiant rhagorol, llawn gwybodaeth. Diolch yn fawr iawn."

"Diolch yn fawr. Addysgiadol iawn."

"Diolch yn fawr - hyfforddiant gwych!"

Pan fydd cymhlethdod hyd yn oed yn fwy cymhleth - Helen Minnis:

Ar 26 Ionawr 2023, cyflwynodd Helen Minnis Gymuned Ymarfer ar gymhlethdod, trawma a niwrowahaniaeth o'r enw 'Pan fydd Cymhlethdod hyd yn oed yn fwy cymhleth'.

Daeth **144** o bobl i'r sesiwn ac fe gafwyd adborth cadarnhaol:

(Sgrinlun - cyflwyniad Helen Minnis)

"Diolch am yr hyfforddiant a thrafodaethau defnyddiol ar gyfer maes cymhleth."

"Cyflwyniad gwych.Diolch Helen."

"Cyflwyniad gwych.Roedd yn procio'r meddwl."

Alexithymia - Digby Tantam:

Ar 14 Chwefror 2023, cyflwynodd Digby Tantam Gymuned Ymarfer ar Alexithymia.

Daeth **77** o bobl i'r sesiwn ac fe gafwyd adborth cadarnhaol:

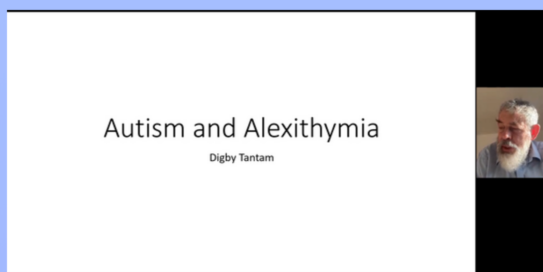

(Sgrinlun - cyflwyniad Digby Tantam)

"Gwych a diolch yn fawr iawn."

"Diolch am sesiwn addysgiadol."

"Diolch, sesiwn wych! "Edrychwn ymlaen at sesiwn nesaf."

ADHD - Jo Steer and Dan Jones:

Ar 14 Mawrth 2023, cyflwynodd Jo Steer a Dan Jones (The Aspie World) Gymuned Ymarfer ar ADHD.Darparodd Jo Steer gyflwyniad ar ADHD, menywod a merched ac fe gyflwynodd Dan Jones ar awtistiaeth, ADHD ac OCD.

Daeth **120** o bobl i'r sesiwn ac fe gafwyd adborth cadarnhaol:

> "Diolch, siaradwyr gwych!"

> "Gwych, diolch.Rwyf wedi mwynhau eich sesiynau."

> "Diolch am sgwrs ddefnyddiol ac addysgiadol."

(Sgrinlun o gyflwyniad Cymuned Ymarfer Jo Steer)

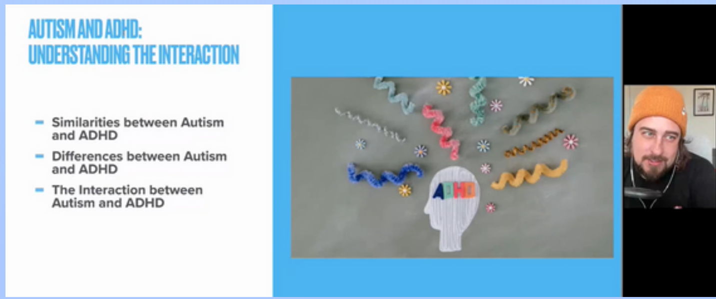

(Sgrinlun o gyflwyniad Cymuned Ymarfer Dan Jones)

Gwyliwch holl recordiadau'r Gymuned Ymarfer **yma**.

Capita:

Yn 2022/23, parhaodd y tîm â'u hymrwymiad parhaus i ddarparu hyfforddiant i Capita.Hyfforddwyd staff o Capita eleni, yn ogystal â'r sesiynau hyfforddiant a ddarparwyd i'r sefydliad yn y blynyddoedd blaenorol. Cafwyd adborth cadarnhaol gan y rhai a oedd yn bresennol:

(Logo Capita)

> "Llawn gwybodaeth."

> "Roedd y ddau gynrychiolydd yn wych gydag ystod eang o wybodaeth ac fe groesawyd eu cyfraniad."

> "Sesiwn wych ar destun yr wyf wedi cael trafferthion ag ef yn y gorffennol, a byddwn yn teimlo'n well wrth asesu rhywun â'r cyflwr yn y dyfodol, diolch."

Tîm Cwsmeriaid Diamddiffyn Dŵr Cymru:

OAr 27 Ebrill 2022, darparodd y tîm hyfforddiant i Dîm Cwsmeriaid Diamddiffyn Dŵr Cymru. Daeth **20** o staff i'r sesiwn ac fe gafwyd adborth cadarnhaol:

(Logo Dwr Cymru)

> "Roedd yr hyfforddiant yn amhrisiadwy, yn llawn gwybodaeth, diddorol ac yn hawdd ei ddilyn. Y peth gorau oedd yr holl fideos hyfforddiant ychwanegol a'r gefnogaeth ar eich gwefan yr oedd modd cael mynediad atynt yn ein hamser ein hunain, cyfeirlyfr ar flaen ein bysedd."

Iechyd Sylfaenol Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan - Deall Awtistiaeth:

Ar 29 Mehefin 2022, hyfforddodd y tîm staff sy'n gweithio ym maes iechyd sylfaenol ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan. Roedd y sesiwn yn canolbwyntio ar ddeall awtistiaeth. Daeth **130** o bobl i'r sesiwn ac fe gafwyd adborth cadarnhaol:

(Logo Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan)

> "Rydym yn hapus i weithio gyda chi; rydym yn ddiolchgar eich bod yn bodoli!"

> "Byddwn hefyd yn cwblhau'r eDdysgu, diolch am yr holl wybodaeth heddiw."

Rhwydwaith Lles Integredig - Deall Awtistiaeth:

Ar 11 Hydref 2022, hyfforddodd y tîm y Rhwydwaith Lles Integredig. Roedd y sesiwn yn canolbwyntio ar ddeall awtistiaeth. Daeth **35** o bobl i'r sesiwn ac fe gafwyd adborth cadarnhaol:

(Logo Rhwydweithiau Lles Integredig Gwent)

> "Sesiwn hyfforddiant wych, diolch yn fawr iawn!"

> "Diolch yn fawr - rydych yn gwneud gwaith GWYCH."

> "Diolch i chi'ch dau!Sesiwn hyfforddiant wych!!"

> "Diolch yn fawr Fran a Sioned - sesiwn addysgiadol."

Amgueddfa Cymru - Deall Awtistiaeth - Hyfforddi'r Hyfforddwr:

Ar 7 Chwefror 2023, cynhaliodd y tîm sesiwn hyfforddi'r hyfforddwr ar gyfer Amgueddfa Cymru. Roedd y sesiwn yn canolbwyntio ar ddeall awtistiaeth. Daeth **8** o bobl i'r sesiwn ac fe gafwyd adborth cadarnhaol:

(Logo Amgueddfa Cymru)

"Roedd Frances yn glir, llawn gwybodaeth ac yn gallu ateb ein cwestiynau."

"Diolch, rydym yn gwerthfawrogi'r gwasanaeth a'r ffaith ei fod yn rhad ac am ddim! Diolch yn fawr!"

"Diolch yn fawr i Frances am yr hyfforddiant - roedd yn agos atoch!"

Hyfforddi Meddygon Teulu - Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda:

Ar 16 Chwefror 2023, darparodd y tîm hyfforddiant i Feddygon Teulu o Fwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda. Daeth **100** o bobl i'r sesiwn ac fe gafwyd adborth cadarnhaol:

(Logo Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda)

"Roedd yr hyfforddiant yn berffaith; wedi'i drefnu a'i gyflwyno'n dda."

"Mae'r wybodaeth a'r adnoddau a ddarparwyd y gallaf edrych arnynt eto'n hynod ddefnyddiol a byddaf yn eu hastudio ymhellach."

"Roedd yr hyfforddwyr yn llawn gwybodaeth, ac roedd er budd mawr i'r staff, byddai cyflwyniad gyda'r wybodaeth ddiweddaraf wyneb yn wyneb yn ddefnyddiol!"

Hyfforddiant Llinell Gymorth C.A.L.L ND:

Yn ystod mis Mawrth 2023, hyfforddodd y tîm y rhai sy'n ateb galwadau ffôn ar gyfer llinell gymorth C.A.L.L. Roedd y sesiwn yn canolbwyntio ar ddatblygu sgiliau niwroamrywiaeth a niwrowahaniaeth a'r gefnogaeth sydd ar gael ledled Cymru, er mwyn iddynt allu darparu cefnogaeth effeithiol i'r rhai sy'n ffonio llinell wrando ND newydd Llywodraeth Cymru.Cafwyd adborth cadarnhaol am y sesiynau:

"Diolch yn fawr. Addysgiadol iawn. Gobaith am ddyfodol disglair."

"Llawn gwybodaeth, diolch i chi'ch dau. Diolch."

"Diolch Fran a Sioned. Addysgiadol iawn."

(Logo C.A.L.L. Llinell Gymorth)

Pennod 5: Gwasanaethau Awtistiaeth Integredig

Uchafbwyntiau data:

Mae data'n cael ei fewnbynnu gan bob Gwasanaeth Awtistiaeth Integredig bob chwarter a'i anfon drwy Emyr, safle cyfnewid ffeiliau diogel Data Cymru, yn seiliedig ar dri chategori Data Oedolion, Data Rhiant Ofalwr a Data Proffesiynol. I gyfoethogi'r data, mae rhagor o ddata'n cael ei gofnodi drwy'r Seren Ganlyniadau, teclyn mesur canlyniadau a data ansoddol drwy astudiaethau achos.

Arsylwyd yr uchafbwyntiau data canlynol ar draws y Gwasanaethau Awtistiaeth Integredig yn 2022/23 ac yn dangos bod atgyfeiriadau i'r gwasanaethau yn parhau i gynyddu. I gael rhagor o wybodaeth fanwl gweler yr adroddiad data llawn yn yr atodiad.

- **9,755** rhyngweithiad gydag oedolion
- **5,143** o atgyfeiriadau i'r gwasanaeth ar gyfer oedolion gyda **57%** ohonynt yn hunanatgyfeiriadau.
- **72%** o atgyfeiriadau ar gyfer oedolion yn ceisio asesiadau diagnostig awtistiaeth ac roedd **28%** yn ceisio cefnogaeth
- Derbyniodd **973** o oedolion asesiad diagnostig
- Derbyniodd **623** o oedolion ddiagnosis o awtistiaeth
- **1,817** o gysylltiadau gyda rhieni / gofalwyr
- **399** o atgyfeiriadau i'r gwasanaeth ar gyfer rhieni/gofalwyr gyda **89%** ohonynt yn hunanatgyfeiriadau.
- Roedd **89%** o'r atgyfeiriadau ar gyfer rhieni / gofalwyr oedolion awtistig a **11%** ar gyfer rhieni / gofalwyr plant awtistig.
- **4,346** cysylltiad â gweithwyr proffesiynol.
- **1,732** cysylltiad newydd gyda gweithwyr proffesiynol.
- **61%** o'r cysylltiadau gan weithwyr iechyd proffesiynol, **20%** yn weithwyr proffesiynol o awdurdodau lleol a **7%** yn weithwyr proffesiynol o'r sector gwirfoddol.

Am adroddiad data IAS 2022/23 llawn, gweler **Atodiad 1**.

Astudiaethau Achos:

Mae’r Casgliad o Astudiaethau Achos arferion gorau yn dangos yr ystod o waith effeithiol sy’n cael ei gyflawni ledled Cymru. Mae pob astudiaeth achos yn cynnwys lleisiau’r unigolion awtistig a / neu rieni / gofalwyr pobl awtistig, yn adlewyrchu sut mae’r gefnogaeth ac ymyraethau a ddefnyddiwyd wedi cael effaith gadarnhaol ar eu bywydau.

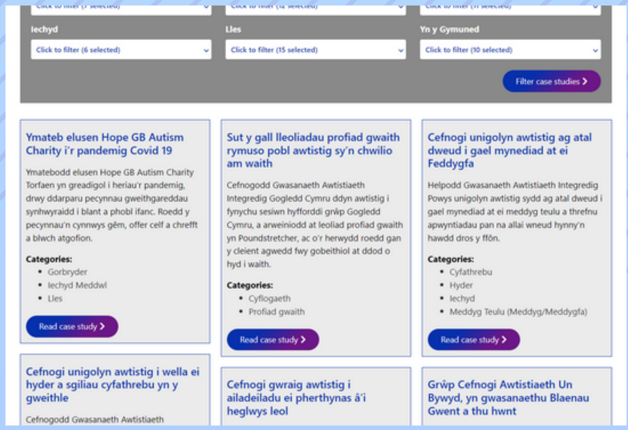

(Ciplun o'r Compendiwm Astudiaethau Achos)

Mae’r Casgliad o Astudiaethau Achos yn declyn allweddol i hyrwyddo’r gwaith cadarnhaol sy’n cael ei gyflawni gan y saith Gwasanaeth Awtistiaeth integredig yng Nghymru.

Darllenwch yr astudiaethau achos **yma.**

Cyfnewid ymarfer:

Yn 2022/23, sefydlodd y tîm gyfres o ddigwyddiadau Cyfnewid Ymarfer ar gyfer staff sy’n gweithio o fewn y Gwasanaethau Awtistiaeth Integredig. Cynhelir y digwyddiadau hyn bob chwarter ac maent yn canolbwyntio ar destunau sy’n cael eu nodi gan y rhai sy’n gweithio gyda’r Gwasanaethau Awtistiaeth Integredig.

Maent yn rhoi cyfle i staff ar draws y saith Gwasanaeth i ddod ynghyd i rannu arferion i sicrhau bod ymagwedd gydlynol ac unedig i’w gwaith. Mae hefyd yn gyfle i ddarparu cefnogaeth i gyfoedion a rhannu cryfderau a heriau.

Hyfforddiant:

Parhaodd y tîm i hwyluso cyfleoedd hyfforddiant ar gyfer y Gwasanaethau Awtistiaeth Integredig yn 2022/23.

Rhaglen Sefydluon:
Ym mis Mehefin 2022, cyflwynodd y tîm hyfforddiant sefydlu ar gyfer gweithwyr newydd yn y Gwasanaethau Awtistiaeth Integredig. Roedd hyn yn darparu trosolwg o’n gwaith a’n hadnoddau. Daeth **10** person i’r sesiwn.

Atebwyr Galwadau Ffôn Gwasanaeth Awtistiaeth Integredig Gorllewin Cymru:
Ym mis Tachwedd 2022, darparodd y tîm hyfforddiant ar gyfer unigolion sy’n ateb galwadau ffôn yng Ngwasanaethau Awtistiaeth Integredig Gorllewin Cymru. Daeth **5** person i’r sesiwn.

DISCO:
Ym mis Gorffennaf a Hydref 2022, ariannodd y tîm hyfforddiant DISCO. Daeth **15** o bobl.

Pennod 6: Addysg

Dysgu am Awtistiaeth:

Mae'r rhaglenni Dysgu am Awtistiaeth yn mabwysiadu ymagwedd ysgol gyfan i wella ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o anghenion plant awtistig. Mae'r hyfforddiant wedi ei gynllunio i gynhyrchu trafodaethau a chynyddu dealltwriaeth ymhlith yr holl staff a disgyblion ar draws yr ysgol/lleoliad. Mae'r data canlynol yn dangos y niferoedd sydd wedi defnyddio'r rhaglenni ledled Cymru.

Y Blynyddoedd Cynnar:

Ers ei lansio ddiwedd Medi 2017, mae **3,343** aelod o staff wedi cyflawni rhaglen hyfforddiant y blynyddoedd cynnar ac mae **121** Lleoliad Blynyddoedd Cynnar wedi derbyn eu gwobr Dysgu am Awtistiaeth. Roedd **9** o'r rhain yn ystod 2022/23.

"Mae'r staff yn awr yn fwy ymwybodol o ddelio ag ystod o sefyllfaoedd ac anghenion gwahanol y plant."

– **Cylch Meithrin Parcyrhun**

"Mae gennym amserlen ddyddiol weledol, rydym wedi creu ardal synhwyraidd ac ardal dawel. "Mae'r holl aelodau o staff yn gwisgo cortyn gwddf gyda lluniau gweledol o weithgareddau arnynt."

– **Cylch Meithrin Llanhari**

Mae modd dysgu mwy am y cynllun Blynyddoedd Cynnar **yma**

Ysgolion Cynradd:

Lansiwyd rhaglen Dysgu am Awtistiaeth ysgolion cynradd ym mis Mawrth 2016. Ers ei lansio, mae **261** o ysgolion ledled Cymru wedi cyflawni gwobr Dysgu am Awtistiaeth. Yn ystod 2022/23 mae **16** ysgol arall wedi cyflawni gwobr Dysgu am Awtistiaeth.

Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae **1,523** aelod o staff addysgu wedi cyflawni Dysgu am Awtistiaeth (**11,157** i gyd) a **1,365** o staff Cymorth Addysg (**11,157** i gyd). At hynny mae **3,095** o blant wedi cwblhau cynllun Arwyr Awtistiaeth (**53,807** i gyd).

Derbyniwyd y dyfyniad canlynol gan ysgol gynradd a gwblhaodd y rhaglen yn 2022/23 ac a rannodd sut y bydd yn addasu ei harfer o ddydd i ddydd:

> "… ynghyd â gwneud newidiadau yn ein hamgylcheddau ystafell ddosbarth, rydym wedi datblygu ystafell ddosbarth i feithrin disgyblion gyda nodweddion / diagnosis o awtistiaeth gan fwyaf, gan roi'r hyn yr ydym wedi'i ddysgu ar waith a'i gysylltu â'n hyfforddiant meithrin. Mae nifer o staff hefyd wedi gofyn am a derbyn rhagor o hyfforddiant i ddatblygu ein hymagweddau ar draws yr ysgol. Byddwn hefyd yn cynnwys yr adnoddau sy'n cael eu darparu i addysgu disgyblion am awtistiaeth ar adegau gwahanol o'r flwyddyn i gynnal eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o'u cyfoedion."
>
> – **Ysgol Gynradd Ynyshir**

Mae modd dysgu mwy am y cynllun Ysgolion Cynradd **yma**.

Ysgolion Uwchradd:

Ers ei lansio ddechrau Medi 2017, mae **7,101** o staff wedi cyflawni rhaglen hyfforddiant Dysgu am Awtistiaeth, ac mae **26,101** o ddisgyblion wedi derbyn y wers Sgilti ac wedi gwneud eu haddewid. Mae **4** ysgol uwchradd arall yng Nghymru wedi derbyn eu gwobr Dysgu am Awtistiaeth yn y flwyddyn ddiwethaf, gan arwain at **27** ysgol wedi cwblhau'r cynllun ers ei lansio.

Hefyd, mae staff ategol fel llywodraethwyr, staff arlwyo a staff gweinyddol ar draws lleoliadau ac ysgolion wedi cyflawni eu tystysgrifau Ymwybyddiaeth Awtistiaeth fel rhan o raglenni Dysgu am Awtistiaeth.

> "Mae wedi codi ymwybyddiaeth pawb yn Ysgol Bro Dinefwr a sut y mae angen rheoli gwahanol sefyllfaoedd i gefnogi ein dysgwyr awtistig."
>
> – Y**sgol Bro Dinefwr**

Mae modd dysgu mwy am y cynllun Ysgolion Uwchradd **yma**.

Fforwm Cydlynwyr ADY Sir Benfro:

Ar 8 Chwefror 2023, siaradodd y Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol yn fforwm Cydlynwyr ADY Sir Benfro, gan ddarparu trosolwg o waith y tîm a'r holl hyfforddiant ac adnoddau addysgol. Daeth **141** person i'r sesiwn.

Bydd y tîm yn siarad yn yr holl fforymau Cydlynwyr ADY Awdurdodau Lleol yn ystod 2023/24.

Ar y gweill:

Cyfres digwyddiadau Cymuned Ymarfer ar gyfer gweithwyr proffesiynol sy'n gweithio ym myd addysg:

Yn 2023/24 bydd y Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol yn cydlynu cyfres o Gymunedau Ymarfer ar gyfer y rhai sy'n gweithio mewn lleoliadau addysgol neu'r rhai sydd â diddordeb mewn niwrowahaniaeth ac addysg. Bydd y sesiynau'n cael eu hwyluso gan Catrina Lowri o Neuroteachers, sy'n unigolyn ac addysgwr niwrowahanol.

Bydd y sesiynau'n canolbwyntio ar:

- Niwroamrywiaeth yn y dosbarth
- Awtistiaeth a chyflyrau sy'n cyd-ddigwydd, 'y dyses'.
- Atal gwaharddiad a niwroamrywiaeth
- Absenoldeb o'r ysgol yn seiliedig ar emosiynau a niwroamrywiaeth

Mae modd gweld fideos o'r sesiynau hyn, a mwy, wrth iddynt gael eu rhyddhau **yma**.

Pennod 7: Pontio i’r Tîm Niwrowahaniaeth Cenedlaethol

Roedd 2022/23 yn flwyddyn o bontio ar gyfer y Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol. O’r 1 Ebrill 2023, bydd y tîm yn Dîm Niwrowahaniaeth Cenedlaethol (NNDT), yn unol â chylch gorchwyl ehangach tîm polisi Llywodraeth Cymru.Mae gwaith y tîm o ran awtistiaeth yn parhau ac mae gwaith ychwanegol yn cael ei gyflawni i ehangu cylch gwaith y tîm. I sicrhau bod gwaith y tîm o ansawdd uchel, bydd symud i dîm ND yn cael ei gynllunio a’i weithredu yn seiliedig ar dystiolaeth a chyd-gynhyrchu.

Defnyddiwyd y flwyddyn hon i gwmpasu’r gefnogaeth a’r gwasanaethau sydd ar gael ar gyfer y gymuned niwrowahanol ac i nodi unrhyw fylchau. Mae’r gwaith wedi canolbwyntio ar ADHD a Tourettes i ddechrau, meysydd gyda’r angen mwyaf.

Bydd y tîm yn gweithio gyda’r gymuned niwrowahanol i greu adnoddau ar gyfer gwefan newydd sy’n cael ei datblygu ar hyn o bryd. Mae’r adnoddau’n canolbwyntio ar ADHD i ddechrau gan gynnwys gwybodaeth cyngor a chanllawiau cyn derbyn diagnosis ac ar ôl derbyn diagnosis. Bydd yr adnoddau’n cael eu datblygu’n raddol ar gyfer cyflyrau niwrowahanol eraill.

Bydd AutismWales.org yn parhau yn weithredol a bydd ar y wefan newydd. Bydd ailfrandio fesul camau’n digwydd yn 2023/24.

Gwnaed sawl darn o waith eleni i baratoi ar gyfer pontio i’r NNDT.

Penodiadau newydd i’r tîm - Rheolwr Trawsnewid Niwrowahaniaeth a Swyddog Cefnogi Teuluoedd Niwrowahaniaeth:

Yn 2022/23, ehangodd y Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol, gan recriwtio dau aelod newydd i’r tîm.

Mae’r Rheolwr Trawsnewid ND Cenedlaethol yn gyfrifol am oruchwylio cyfnod pontio’r tîm i niwrowahaniaeth. Byddant yn arwain ar yr holl waith cwmpasu mewn perthynas â gwasanaethau a chefnogaeth niwrowahaniaeth sydd ar gael yng Nghymru ac yn rheoli y gwaith o greu cynnwys ar gyfer y wefan newydd ac ailfrandio’r tîm.

Mae'r Swyddog Cymorth i Deuluoedd niwroddatblygiadol Cenedlaethol yn gyfrifol am weithio gydag asiantaethau a rhieni eraill i ddatblygu adnoddau a hyfforddiant ar gyfer y rheini sydd ag aelod o'r teulu niwro-ddargyfeiriol (e.e. rhiant/gofalwr plentyn niwroddrwggyfeiriol, partner i berson niwroddatblygiadol) a'r rheini sy'n rhiant niwroddargyfeiriol/ gofalwyr neu bartneriaid eu hunain.

Cwmpasu ar gyfer ADHD a Tourettes:

Mae'r Rheolwr Trawsnewid ND Cenedlaethol wedi cynnal ymarfer cwmpasu trylwyr o ran y cynnig presennol ar gyfer gwasanaethau ADHD a Tourettes yng Nghymru. Roedd hyn yn cynnwys cyfarfod gyda darparwyr gwasanaethau a chefnogaeth, ac edrych ar y gwasanaethau sydd ar gael i oedolion gydag anhwylder niwro-ddatblygiadol, gan gynnwys archwilio sylfaen dystiolaeth ar gyfer gwasanaethau effeithiol gydag argymhellion. Roedd yr ymarfer cwmpasu yn ystyried agweddau negyddol a chadarnhaol o ran sut y gellir datblygu gwasanaethau i fodel cenedlaethol.

Testunau Cymunedau Ymarfer ND:

Mae'r tîm wedi ehangu canolbwynt eu cyfres o ddigwyddiadau Cymuned Ymarfer i ddarparu gwell dealltwriaeth a gwybodaeth am gyflyrau niwrowahanol i'r rhai sy'n mynychu. Roedd y sesiynau a gynhaliwyd eleni yn canolbwyntio ar ADHD, OCD, Tourettes, trawma cymhleth a niwrowahaniaeth ac alexithymia.

Mae rhagor o sesiynau wedi'u trefnu a fydd yn canolbwyntio ar gyflyrau niwrowahanol eraill a materion perthnasol.Maent yn cynnwys sesiynau ar:

- Ticiau a Tourettes
- Cyflwr Sbectrwm Alcohol y Ffetws
- Celcio ac OCD
- Niwroamrywiaeth yn y dosbarth
- Gorsymudedd a phoen

Ehangu'r pecynnau hyfforddiant - canolbwyntio ar ND:

Mae'r tîm wedi ehangu canolbwynt eu pecynnau hyfforddiant unigryw. Bydd hyfforddiant yn y dyfodol yn canolbwyntio ar ddeall niwrowahaniaeth yn hytrach na deall awtistiaeth. Mae hyn yn rhoi cyfle i'r rhai sy'n derbyn hyfforddiant ddeall awtistiaeth, ADHD a chyflyrau eraill sy'n cyd-ddigwydd, ynghyd â dealltwriaeth o ddamcaniaeth niwroamrywiaeth.

Cydweithio:

Bydd y tîm yn gweithio'n agos gyda'r gymuned niwrowahanol a gweithwyr proffesiynol arbenigol i ddatblygu adnoddau ar gyfer unigolion niwrowahanol. Bydd grŵp ymgynghorol o unigolion niwrowahanol a grŵp ymgynghorol o weithwyr proffesiynol yn cael ei sefydlu yn y flwyddyn ariannol newydd i sicrhau bod lleisiau'r gymuned niwrowahanol yn arwain y gwaith.

Mae'r tîm yn mynychu Grŵp Ymgynghorol Gweinidogol ND Llywodraeth Cymru a byddwn yn gweithio'n agos gyda chydweithwyr Llywodraeth Cymru i gynorthwyo i ddarparu'r Rhaglen Wella ND.

Yn ystod y flwyddyn gwmpasu, mae cysylltiadau wedi'u sefydlu gyda'r sefydliadau eraill sy'n gweithio o fewn sector ND, gan gynnwys ADHD Ireland a Tourettes Action.

AwtistiaethCymru.org
Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol
National Autism Team
AutismWales.org

Adroddiad Data Gwasanaeth Awtistiaeth Integredig 2022/23

1. Crynodeb Gweithredol

Mae'r flwyddyn 2022/23 wedi parhau i herio'r saith Gwasanaeth Awtistiaeth Integredig yng Nghymru yn nhermau galw a chapasiti fel y dangoswyd yn yr adroddiad Adolygiad o'r Galw, Capasiti a Chynllun Gwasanaethau Niwroddatblygiadol: Adroddiad Cryno (llyw.cymru) a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru. Fodd bynnag mae'r adroddiad hwn yn dangos data lefel uchel allweddol o'r saith GAI ledled Cymru ac yn adlewyrchu gwaith caled ac ymroddiad y staff sy'n gweithio o fewn eu capasiti yn 2022/23.

Gwelwyd y penawdau data canlynol.

- **9,755** rhyngweithiau gydag oedolion awtistig
- **5,143** cyfeiriadau i'r gwasanaethau ar gyfer oedolion awtistig gyda **57%** o'r rhain yn hunan-gyfeiriadau o oedolion awtistig
- **72%** o'r cyfeiriadau ar gyfer oedolion awtistig yn gofyn am asesiadau diagnostig awtistiaeth a **28%** yn gofyn am gefnogaeth
- Derbyniodd **973** oedolyn asesiad diagnostig
- Derbyniodd **623** oedolyn ddiagnosis cadarnhaol o awtistiaeth
- **1,817** rhyngweithiau gydag rhieni/ gofalwyr
- **399** cyfeiriadau i'r gwasanaethau ar gyfer rhieni/ gofalwyr gyda **89%** o'r rhain yn hunan-gyfeiriadau
- **89%** o'r cyfeiriadau ar gyfer rhieni/ gofalwyr o oedolion awtistig a **11%** rhieni/ gofalwyr o blant awtistig
- **4,346** rhyngweithiau gydag pobl broffesiynol
- **1,732** cysylltiadau newydd gyda phobl broffesiynol
- **61%** o cysylltiadau gan gweithwyr iechyd proffesiynol, **20%** gan weithwyr proffesiynol o awdurdodau lleol a **7%** o'r sector gwirfoddol

2. Cyflwyniad

Mae 7 Gwasanaeth Awtistiaeth Integredig ledled Cymru, pob un wedi'i ariannu gan Lywodraeth Cymru fel rhan o'i hymrwymiad i weithredu'r Cynllun Gweithredu Strategol ar gyfer ASD (Cynllun cyflawni ar gyfer anhwylder y sbectrwm awtistiaeth 2018 i 2021). Lansiwyd y cyntaf ym mis Gorffennaf 2017 a daeth yr un olaf yn weithredol ym mis Ebrill 2019. Mae'r Tîm Awtistiaeth Cenedlaethol, sy'n cael ei gynnal gan Cymdeithasol Llywodraeth Leol Cymru ynghyd â Iechyd Cyhoeddus Cymru, wedi ymrwymo o'r cychwyn cyntaf, ynghyd ag Arweinwyr GAI a'r Gymuned Ymarfer ar gyfer Diagnosis Oedolion, i sicrhau bod effaith y Gwasanaeth Awtistiaeth Integredig newydd yn cael ei fesur.

Cesglir y data trwy gronfa ddata a reolir gan Data Cymru. Mae data'n cael ei fewnbynnu gan bob GAI bob chwarter a'i anfon trwy Emyr, safle cyfnewid ffeiliau diogel Data Cymru, yn seiliedig ar dri chategori, Data Oedolion Awtistig, Data Rhieni Gofalwyr a Data Proffesiynol. Er mwyn cyfoethogi'r data, mae data ansoddol yn cael ei ddal trwy'r Outcomes Star, offeryn mesur canlyniadau, a thrwy astudiaethau achos.

3. Data Oedolion

Ar gyfer oedolion nad ydynt yn gallu cael mynediad i gyngor neu cefnogaeth gan wasanaethau statudol oherwydd gwaharddiad cymhwysedd, a lle nad yw'r ddarpariaeth ar gael mewn man arall, mae'r GAI yn darparu asesiad diagnostig a gwybodaeth a chefnogaeth ôl-ddiagnostig. Isod mae data sy'n gysylltiedig â hyn a ddarparwyd gan yr GAI yn 2022/23.

Isod mae nifer y rhyngweithiau a'r cyfeiriadau sy'n ymwneud ag oedolion awtistig. Gall rhyngweithio gynnwys trafodaethau anffurfiol trwy e-bost, galwadau ffôn neu wyneb yn wyneb. Gall rhain arwain at gyfeiriad ffurfiol i'r gwasanaeth neu beidio a gallant gynnwys cyfeirio at wasanaethau eraill mwy addas. Mae cyfeiriadau'n cyfeirio at geisiadau ffurfiol am wasanaethau gan y GAI.

Tabl 3.1: Nifer y rhyngweithiau a chyfeiriadau ar gyfer oedolion i'r GAI

Rhyngweithiau gydag unigolion awtistig		**9,755**
Cyfeiriadau ar gyfer oedolion awtistig		**5,143**
	Cyfeirio gan weithwyr proffesiynol	2,093
	Hunan-gyfeiriad	2,926
	Cyfeirio gan rhieni/ gofalwyr	124

Graff 3.1: Dadansoddiad o gyfeiriadau ar gyfer oedolion awtistig

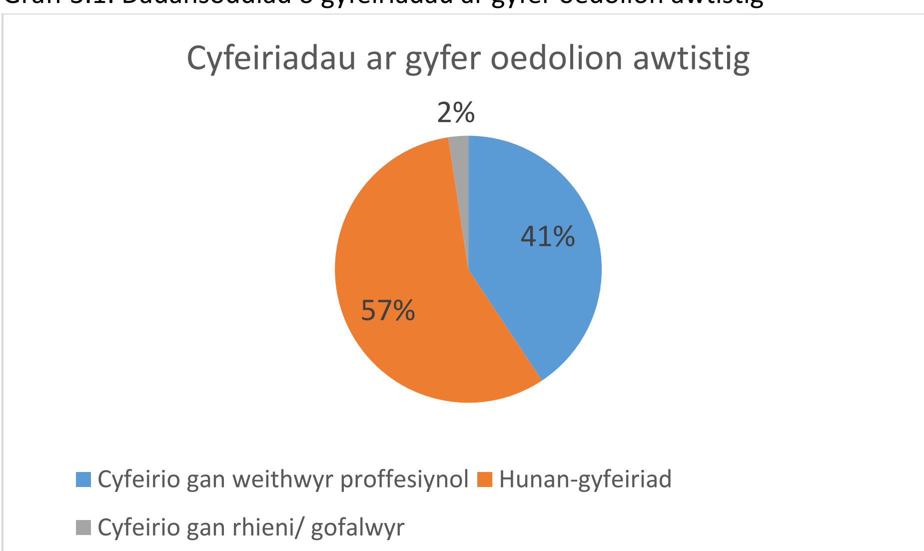

Gellir rhannu ceisiadau cyfeirio yn ddau gategori, unigolion sydd eisoes â diagnosis o awtistiaeth ond sy'n ceisio cefnogaeth ac oedolion sy'n ceisio asesiad diagnostig. Isod mae Tabl a Graff yn dangos natur y cyfeiriadau i'r GAI.

Tabl 3.2: Natur y cyfeiriadau ar gyfer oedolion

Defnyddwyr Gwasanaeth		
	Oedolion awtistig yn gofyn am gefnogaeth	1,255
	Oedolion sy'n gofyn am asesiad diagnostig	3,192

Graff 3.2: Natur y cyfeiriadau ar gyfer oedolion awtistig

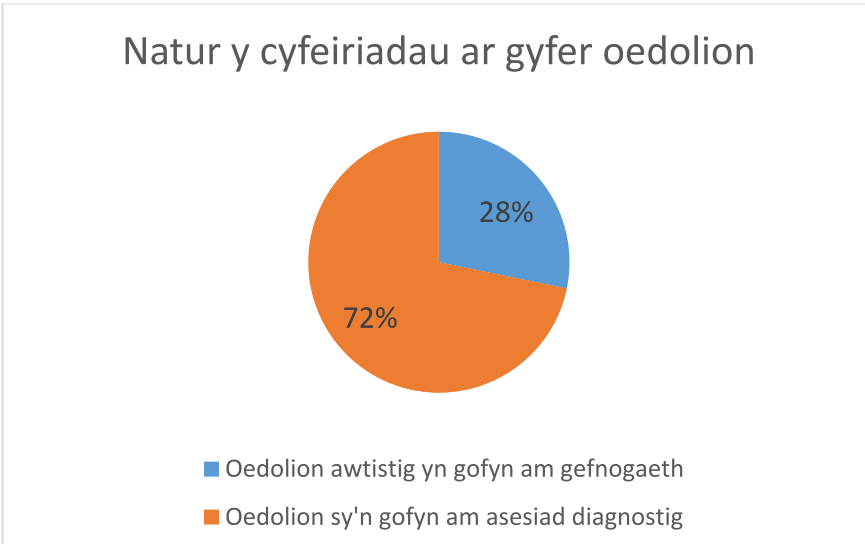

Dangosir dosbarthiad oedran oedolion sy'n cyrchu'r gwasanaeth yn y Tabl a'r Graff canlynol. Mae'r opsiwn 'mae'n well gen i beidio â dweud' yn cynrychioli'r rhai na fyddai'n briodol casglu'r data hwn yn awtomatig. Gall hyn gynnwys pobl a welir mewn sesiynau galw heibio neu cyfeiriadau ymholi.

Tabl 3.3: Dosbarthiad oedran oedolion awtistig sy'n cyrchu gwasanaeth

Dosbarthiad oedran	
16 -17	153
18 - 25	1,658
26 - 45	1,995
46 - 64	664
65+	60
Dymuno peidio dweud	638

Graff 3.3: Dosbarthiad oedran oedolion sy'n cyrchu gwasanaeth

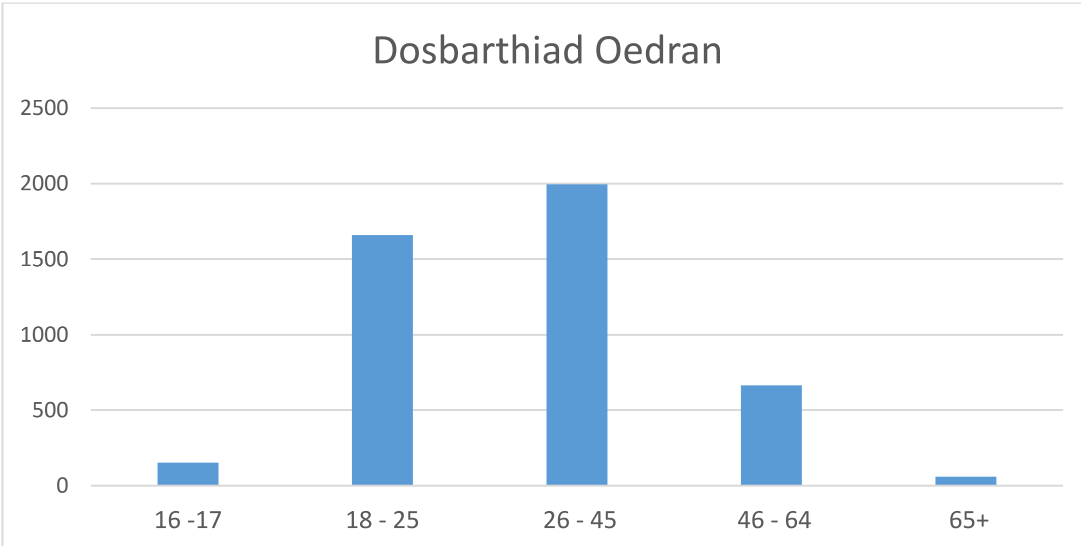

Dangosir rhyw oedolion sy'n cyrchu'r gwasanaeth yn y Tabl a'r Graff canlynol. Mae'r adran 'Arall' yn cynnwys pobl sy'n adnabod fel rhywiau amgen neu lle nad oedd y data yn hawdd ei goladu na'u hadnabod.

Tabl 3.4: Rhyw yr oedolion sy'n cyrchu gwasanaethau

Rhyw	
Gwryw	2,246
Benyw	2,695
Gwell peidio dweud	116
Arall	124

Graff 3.4: Rhyw yr oedolion awtistig sy'n cyrchu gwasanaethau

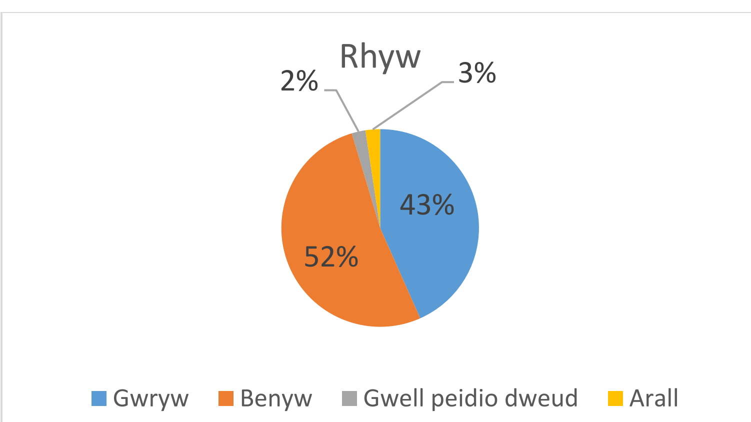

Llywodraeth Cymru
Welsh Government
CLLLC WLGA
GIG CYMRU NHS WALES
Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

Mae'r Tabl a'r Graff isod yn dangos y prif reswm mae oedolion yn cael eu cyfeirio i'r gwasanaeth. Gall hyn newid trwy drafodaethau cychwynnol gyda'r gwasanaeth ond mae'n rhoi syniad o rai o'r anawsterau sy'n cael eu nodi gan oedolion awtistig.

Tabl 3.5: Y prif reswm cychwynnol dros cyfeirio i'r gwasanaeth

Prif reswm dros cyfeirio	
Cefnogaeth / cyngor ôl-ddiagnostig	704
Cefnogaeth cyflogaeth	42
Sgiliau byw bob dydd	71
Ymddygiad heriol	12
Hamdden	38
Sgiliau cymdeithasol	36
Asesiad diagnostig	3,883
Dysregu emosiynol	28
Pryder	75
Iselder	25
Cwsg / diet	46
Mynediad i wasanaethau eraill	18
Cefnogaeth rhieni	57
Arall	144

Graff 3.5: : Y prif reswm cychwynnol dros cyfeirio i'r gwasanaeth

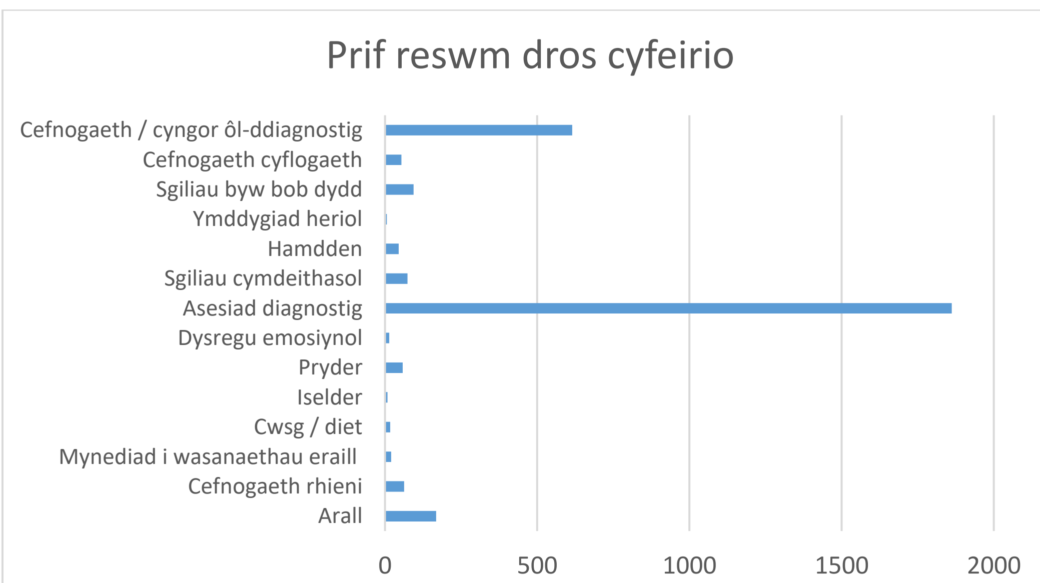

Isod mae canlyniad cyfeiriadau i'r gwasanaethau. Mae'r wybodaeth hon yn helpu'r gwasanaethau i nodi patrymau mewn cyfeiriadau na ellir eu derbyn a'r rhai sydd angen gwybodaeth bellach.

Tabl 3.6: Canlyniad cyfeiriadau i'r gwasanaethau

Canlyniad cyfeiriadau	
Penderfyniad	
Derbyn	4,091
Dim derbyn	386
Aros am fwy o wybodaeth	652

Graff 3.6: Canlyniad cyfeiriadau i'r gwasanaethau

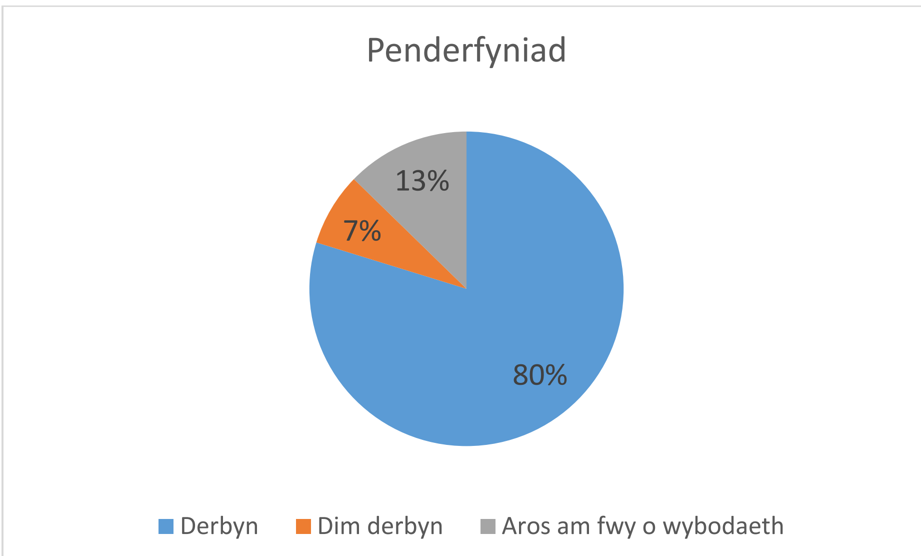

Isod mae dadansoddiad o gyfeiriadau na dderbyniwyd i mewn i'r gwasanaethau. Mae yna sawl rheswm nad yw cyfeiriad yn briodol, gan gynnwys rhywun sy'n derbyn cefnogaeth gan wasanaethau eraill fel gwasanaethau anabledd dysgu neu wasanaethau iechyd meddwl, neu nad yw'n briodol oherwydd oedran.

Tabl 3.7: Y rhesymau dros beidio â derbyn cyfeiriadau i'r gwasanaeth

Rheswm dros beidio â derbyn cyfeiriadau	
Tu allan i ardal	22
Ddim yn briodol	274
Gwybodaeth annigonol	106

Graff 3.7: Y rhesymau dros beidio â derbyn cyfeiriadau i'r gwasanaeth

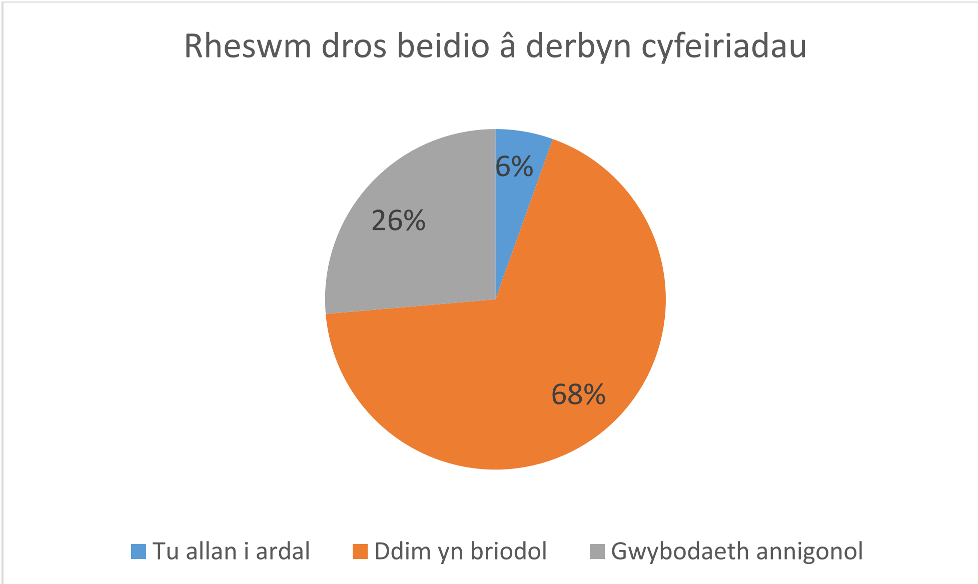

Mae'r Tabl a'r Graff isod yn darlunio ymyriadau a dderbynnir gan oedolion sy'n cyrchu'r gwasanaethau. Mae hyn yn rhoi syniad o ba fath o wasanaethau sydd eu hangen ar oedolion awtistig.

Tabl 3.8: Yr ymyriadau a dderbynnir gan oedolion o'r gwasanaeth

Ymyrraeth a dderbyniwyd	
Asesiad Diagnostig	1,279
Staff Seicoleg y GAI	274
Staff Therapi Lleferydd ac Iaith y GAI	256
Staff Therapi Galwedigaethol y GAI	484
Dietegwyr y GAI	56
Gweithwyr Cefnogol y GAI	1637
Mynediad i grŵp cymorth	717
Cyfeirio i wasanaeth arall	84
Dim gweithredu pellach	10
Cyfeirio at wasanaeth arall	168
Darparu gwybodaeth	1529
Ymarferydd ASA	313
Gweithiwr cymdeithasol	22
Nyrs cofrestredig	80
Rheolwr tîm GAI	102
Arall	120

Graff 3.8: Yr ymyriadau a dderbynnir gan oedolion o’r gwasanaeth

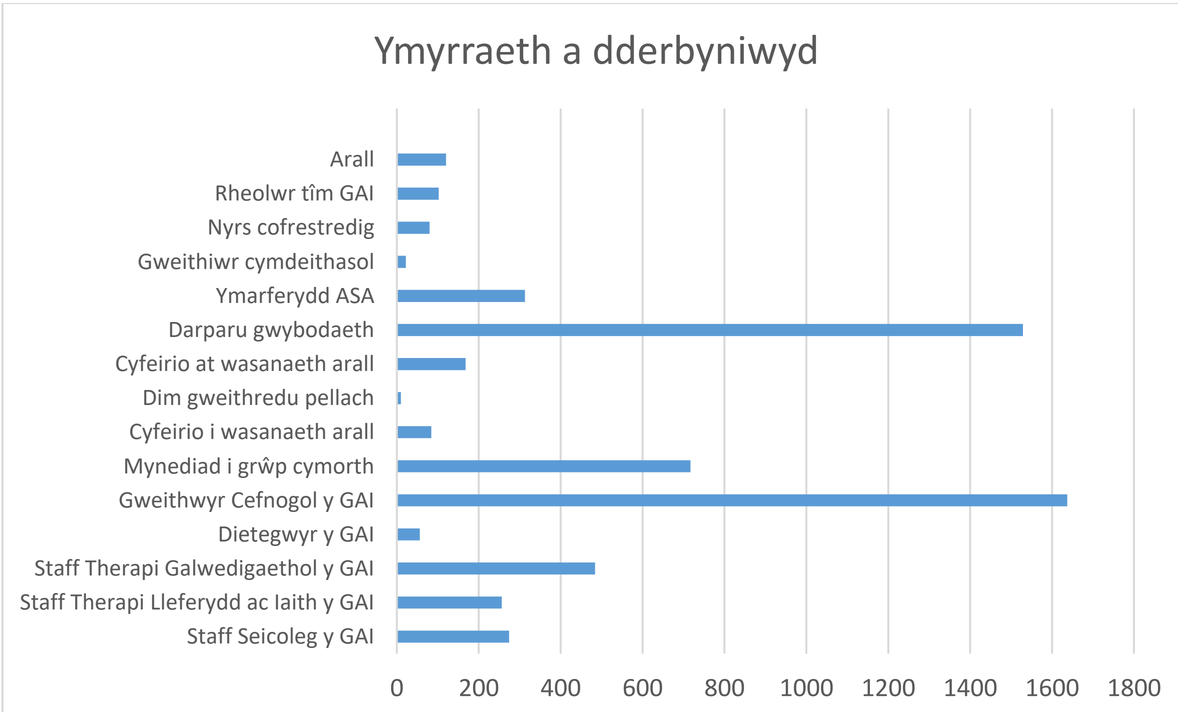

Dangosir prydlondeb cefnogaeth ac asesiad diagnostig mewn wythnosau yn y Tabl isod. Mae'r data yn seiliedig ar chwarter 4 2022/23 yn unig gan ei fod yn dangos darlun mwy cywir o'r sefyllfa bresennol.

Tabl 3.9: Prydlondeb cefnogaeth ac asesiad diagnostig yn ogystal â data diagnosis cadarnhaol ar gyfer oedolion awtistig

Prydlondeb cefnogaeth	
Yr wythnosau ar gyfartaledd o'r pwynt derbyniwyd cyfeiriad i’r pwynt o’r dderbyn	1.9
Yr wythnosau ar gyfartaledd o dderbyn cyfeiriad i ddechrau ymyriad	5.1
Prydlondeb asesiad diagnostig	
Yr wythnosau ar gyfartaledd o'r pwynt derbyniwyd cyfeiriad i’r pwynt o’r dderbyn	3.1
Yr wythnosau ar gyfartaledd o dderbyn cyfeiriad i ddechrau ymyriad	95.1
Yr wythnosau ar gyfartaledd o apwyntiad cychwynnol i diagnosis / canlyniad	5.0

Mae'r Tabl isod yn dangos nifer yr asesiadau diagnostig a gynhaliwyd gan yr GAI a'r nifer a arweiniodd at ddiagnosis cadarnhaol.

Tabl 3.10: Asesiadau diagnostig

Asesiadau diagnostig	
Nifer yr oedolion a dderbyniodd asesiad	**973**
Nifer yr asesiadau sy'n arwain at ddiagnosis cadarnhaol	623

Mae'r Tabl isod yn nodi gwybodaeth ychwanegol am y gwasanaethau, gan gynnwys nifer y sesiynau grŵp a gynhaliwyd, cwynion ffurfiol a chanmoliaeth a dderbyniwyd.

Tabl 3.11: Gwybodaeth ychwanegol am y gwasanaethau

Gwybodaeth ychwanegol	
Nifer y sesiynau grŵp cymorth a gynhaliwyd	360
Nifer o bobl a fynychodd y sesiynau grŵp	974
Nifer y cwynion ffurfiol a dderbyniwyd	10
Nifer y canmoliaeth a dderbyniwyd	313

4. Data Rhieni/ Gofalwyr

Er nad yn gweithio'n uniongyrchol gyda phlant a phobl ifanc, mae'r gwasanaethau yn gweithio mewn partneriaeth â sefydliadau eraill i gefnogi rhieni a gofalwyr. Isod mae data sy'n gysylltiedig â'r hyn a ddarparwyd gan yr GAI yn 2022/23.

Isod mae nifer y rhyngweithiau a cyfeiriadau sy'n gysylltiedig â rhieni a gofalwyr. Gall rhyngweithiau gynnwys trafodaethau anffurfiol trwy e-bost, galwadau ffôn neu wyneb yn wyneb. Gall y rhain arwain at cyfeiriad ffurfiol i'r gwasanaeth neu beidio a gallant gynnwys cyfeirio at wasanaethau mwy addas eraill. Mae cyfeiriadau yn cyfeirio at geisiadau ffurfiol am wasanaethau gan yr GAI.

Tabl 4.1: Nifer y rhyngweithiau a cyfeiriadau ar gyfer rhieni a gofalwyr i'r GAI

Rhyngweithiau gyda rhieni/ gofalwyr		**1,817**
Cyfeiriadau ar gyfer rhieni/ gofalwyr		**399**
	Cyfeiriwyd gan weithwyr proffesiynol	43
	Hunan-gyfeiriad	356

Graff 4.1: Dadansoddiad o gyfeiriadau ar gyfer rhieni a gofalwyr

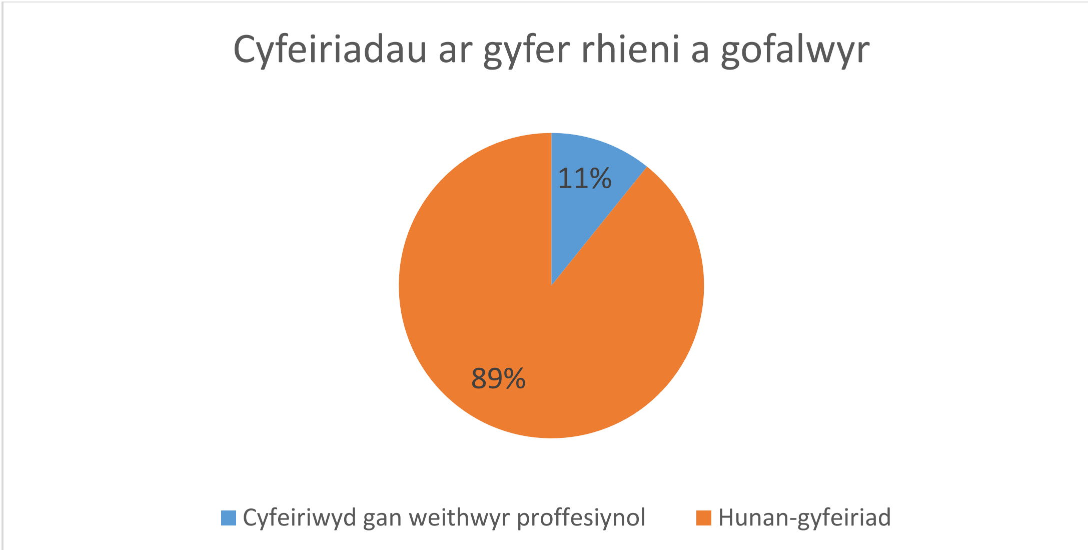

Mae'r tabl a graff isod yn nodi a yw defnyddwyr gwasanaeth yn rhieni/ gofalwyr oedolion awtistig neu blant. Mae'r categori 'arall' yn cynnwys rhieni / gofalwyr sy'n gofalu am unigolion dros ac o dan 18 oed ac achosion lle nad oedd y data ar gael.

Tabl 4.2: Natur y gwasanaethau y mae rhieni a gofalwyr yn eu cyrchu

Defnyddiwr gwasanaeth	
Rhieni / gofalwyr oedolyn awtistig	145
Rhieni / gofalwyr plant awtistig	18
Arall	0

Graff 4.2: Natur y gwasanaethau y mae rhieni a gofalwyr yn eu cyrchu

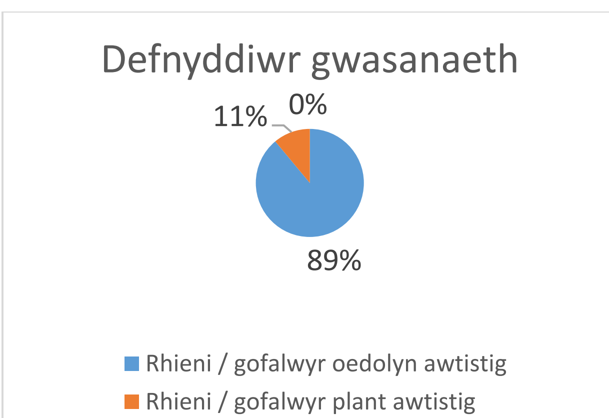

Mae'r tabl a'r graff isod yn dangos y prif reswm mae rhieni / gofalwyr yn cael eu cyfeirio i'r gwasanaeth. Gall hyn newid trwy drafodaethau cychwynnol gyda'r gwasanaeth ond mae'n rhoi syniad o'r gefnogaeth y mae rhieni / gofalwyr yn ei cheisio.

Tabl 4.3: Y prif reswm cychwynnol dros cyfeirio i'r gwasanaeth

Prif Rheswm dros cyfeirio	
Cefnogaeth / cyngor ôl-ddiagnostig	133
Cefnogaeth addysg	6
Sgiliau byw bob dydd	24
Ymddygiad heriol	16
Hamdden	10
Sgiliau cymdeithasol	15
Cefnogaeth Rhiant / Gofalwr	220
Dysregu emosiynol	8
Pryder	12
Iselder	1
Cwsg / diet	5
Mynediad at wasanaethau eraill	1
Cefnogaeth rhiantu (rhaglenni)	44
Arall	28

Tabl 4.3: Y prif reswm cychwynnol dros cyfeirio i'r gwasanaeth

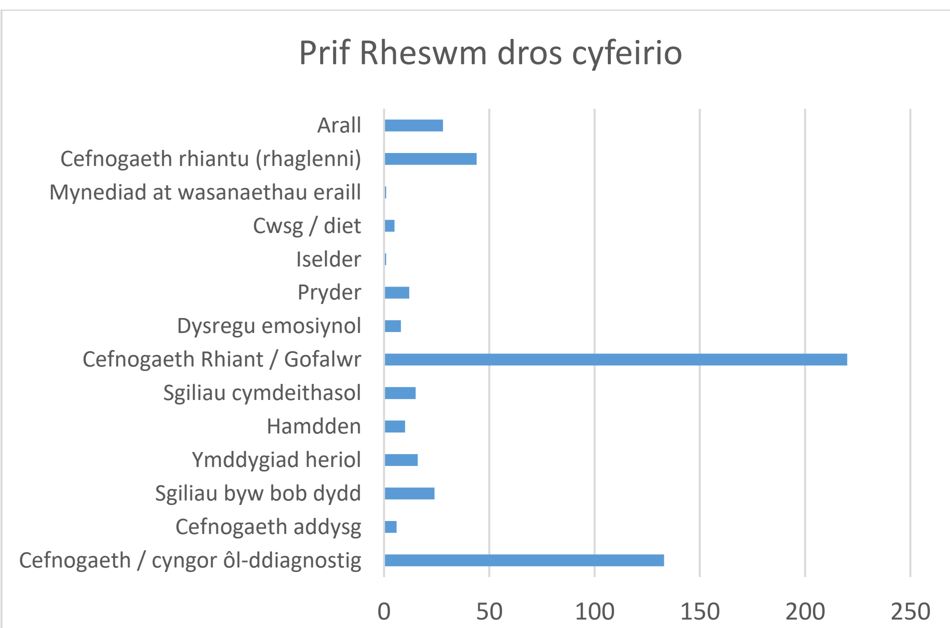

Isod mae canlyniad cyfeiriadau i'r gwasanaethau. Mae'r wybodaeth hon yn helpu'r gwasanaethau i adnabod patrymau mewn cyfeiriadau na ellir eu derbyn a'r rhai sydd angen gwybodaeth bellach.

Tabl 4.4: Canlyniad cyfeiriadau i'r gwasanaethau

Canlyniad cyfeiriadau	
Penderfyniad	
Derbyn	491
Dim derbyn	3
Aros am gwybodaeth bellach	7

Graff 4.4: Canlyniad cyfeiriadau i'r gwasanaethau

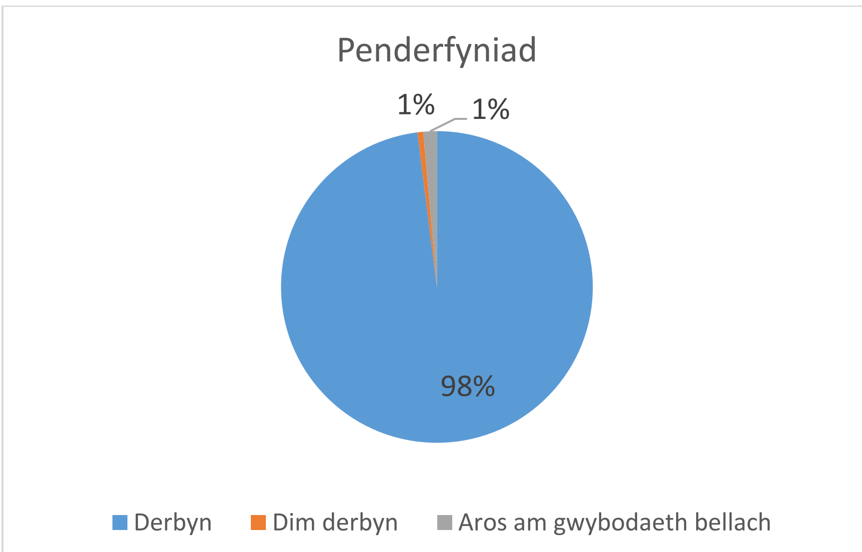

Isod mae dadansoddiad o cyfeiriadau na dderbyniwyd i mewn i'r gwasanaethau. Mae yna sawl rheswm pam na fydd cyfeiriad yn briodol, gan gynnwys y rhai sy'n derbyn cefnogaeth gan wasanaethau eraill.

Tabl 4.5: Y rhesymau dros beidio â derbyn cyfeiriadau i'r gwasanaethau

Rheswm dros beidio â derbyn y cyfeiriad	
Tu allan i'r ardal	0
Ddim yn briodol	3
Gwybodaeth annigonol	0

Graff 4.5: Y rhesymau dros beidio â derbyn cyfeiriadau i'r gwasanaethau

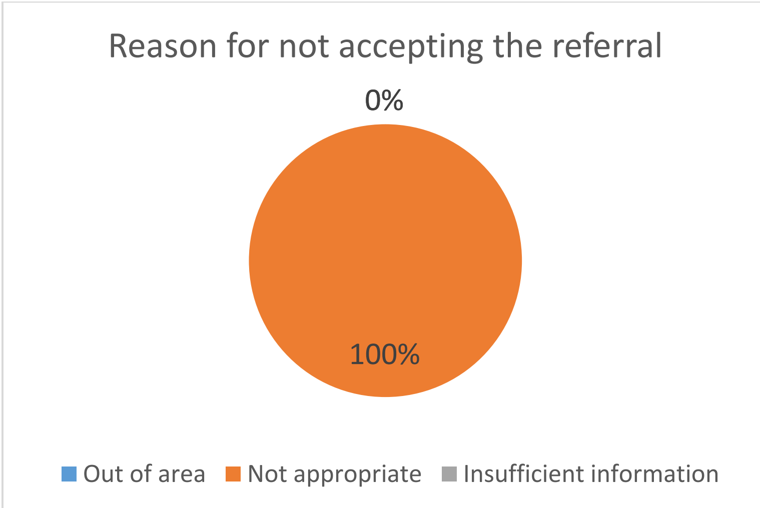

Mae'r tabl a graff isod yn dangos yr ymyriadau a dderbyniwyd gan rieni / gofalwyr sy'n cyrchu'r gwasanaeth. Mae hyn yn rhoi syniad o ba fath o wasanaethau sydd eu hangen ar rieni / gofalwyr.

Tabl 4.6: Yr ymyriadau a dderbyniwyd gan rieni a gofalwyr gan y gwasanaeth

Ymyrraeth a dderbyniwyd	
Staff Seicoleg y GAI	34
Staff Therapi Lleferydd ac Iaith y GAI	111
Staff Therapi Galwedigaethol y GAI	89
Dietegwyr y GAI	1
Gweithwyr Cefnogol y GAI	521
Ymarferydd Awtistiaeth	184
Mynediad i grŵp cymorth	33
Cyfeirio i wasanaeth arall	173
Dim gweithredu pellach	9
Cyfeirio at wasanaeth arall	5
Darparu gwybodaeth	62
Arall	542

Graff 4.6: Yr ymyriadau a dderbyniwyd gan rieni a gofalwyr gan y gwasanaeth

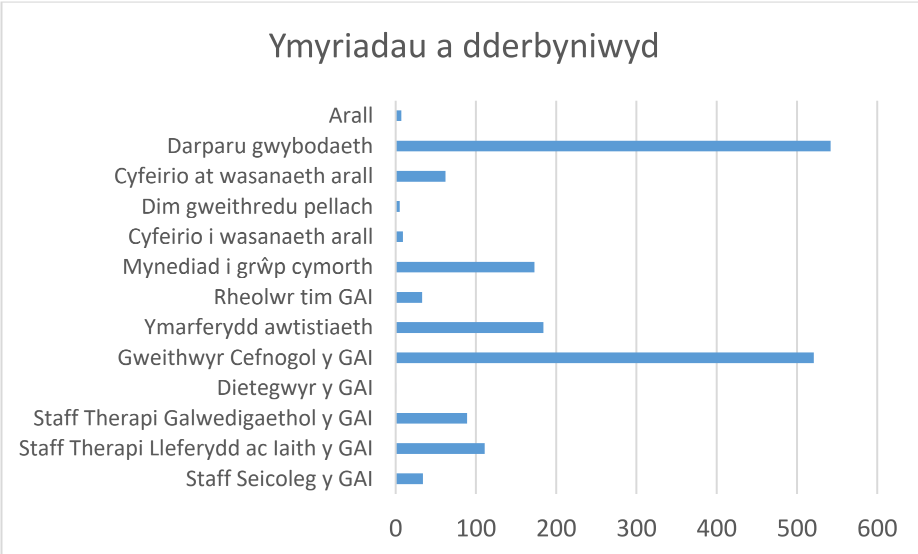

Dangosir prydlondeb cefnogaeth i rieni/ gofalwyr mewn wythnosau yn y tabl isod. Mae'r data yn seiliedig ar chwarter 4 2022/23 yn unig gan ei fod yn dangos darlun mwy cywir o'r sefyllfa bresennol. Mae'r tabl hefyd yn cynnwys gwybodaeth ychwanegol am nifer y sesiynau grŵp a gynhaliwyd a nifer y cwynion a'r ganmoliaeth ffurfiol a dderbyniwyd dros y flwyddyn 2022/23.

Tabl 4.5: Gwybodaeth ychwanegol i rieni a gofalwyr

Gwybodaeth ychwanegol	
Nifer y sesiynau grŵp cymorth a gynhaliwyd	117
Nifer y cwynion ffurfiol a dderbyniwyd	5
Nifer y canmoliaeth a dderbyniwyd	121

5. Data Gweithwyr Proffesiynol

Agwedd bwysig o rôl yr GAI yw gweithio gydag ac addysgu gweithwyr proffesiynol o amrywiaeth o wasanaethau gwahanol er mwyn cefnogi pobl awtistig a'u teuluoedd. Mae hyfforddiant wedi'i adnabod fel angen ymhlith gweithwyr proffesiynol ac yn benodol staff iechyd a gofal cymdeithasol ac mae'r GAI yn darparu elfen o hyn. Mae'r data isod yn gysylltiedig â'r gwaith a wnaed gyda gweithwyr proffesiynol gan yr GAI yn 2022/23.

Isod mae nifer y rhyngweithiau a chysylltiadau newydd gan weithwyr proffesiynol i'r gwasanaeth. Gall rhyngweithiau gynnwys trafodaethau anffurfiol trwy e-bost, galwadau ffôn neu wyneb yn wyneb. Gall y rhain arwain at cysylltiadau mwy ffurfiol gyda'r gwasanaeth neu beidio, a gallant gynnwys cyfeirio at wasanaethau mwy addas eraill. Mae cysylltiadau â gweithwyr proffesiynol yn cyfeirio at waith mwy ffurfiol gyda'r gwasanaeth.

Tabl 5.1: Nifer y rhyngweithiau a chysylltiadau newydd â gweithwyr proffesiynol

Rhyngweithiau gyda gweithwyr proffesiynol	**4,346**
Cysylltiadau newydd gyda gweithwyr proffesiynol	1,732

Mae'r tabl a'r graff isod yn dangos y prif reswm bod gweithwyr proffesiynol yn cysylltu â'r gwasanaeth

Tabl 5.2: Y prif reswm dros ddod i gysylltiad â'r gwasanaeth

Prif reswm dros cyswllt	
Gofyn am waith / ymgynghoriad ar y cyd ar gyfer cleient	744
Cais am hyfforddiant	101
Ymholiad cyffredinol arall	862

Graff 5.2: Y prif reswm cychwynnol dros ddod i gysylltiad â'r gwasanaeth

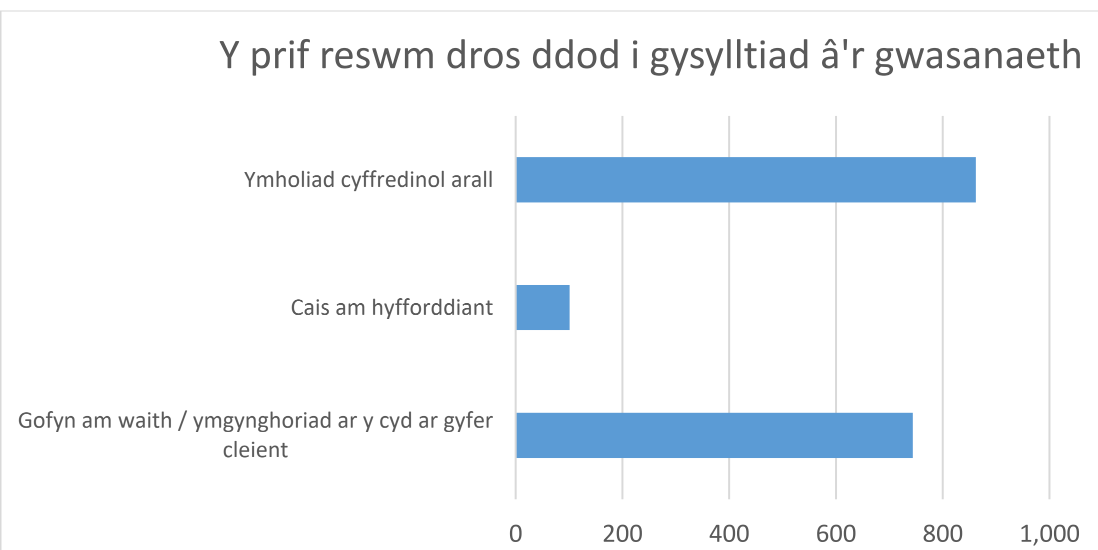

Mae'r tabl a graff canlynol yn dangos y sector y mae gweithwyr proffesiynol sy'n cysylltu â'r gwasanaethau yn dod ohono. Gall y categori 'arall' gynnwys gweithwyr proffesiynol sy'n gweithio yn y gwasanaethau sifil er enghraifft gweithwyr DWP neu efallai na fydd y wybodaeth ar gael i'w chynnwys.

Tabl 5.3: Y sector y daw'r gweithwyr proffesiynol sy'n cysylltu â'r gwasanaeth ohono

Sector	
Awdurdod Lleol	351
Iechyd	1,054
Sector Preifat	102
Gwirfoddol / Trydydd Sector	128
Cyfiawnder troseddol	34
Arall	63

Graff 5.3: Y sector y daw'r gweithwyr proffesiynol sy'n cysylltu â'r gwasanaeth ohono

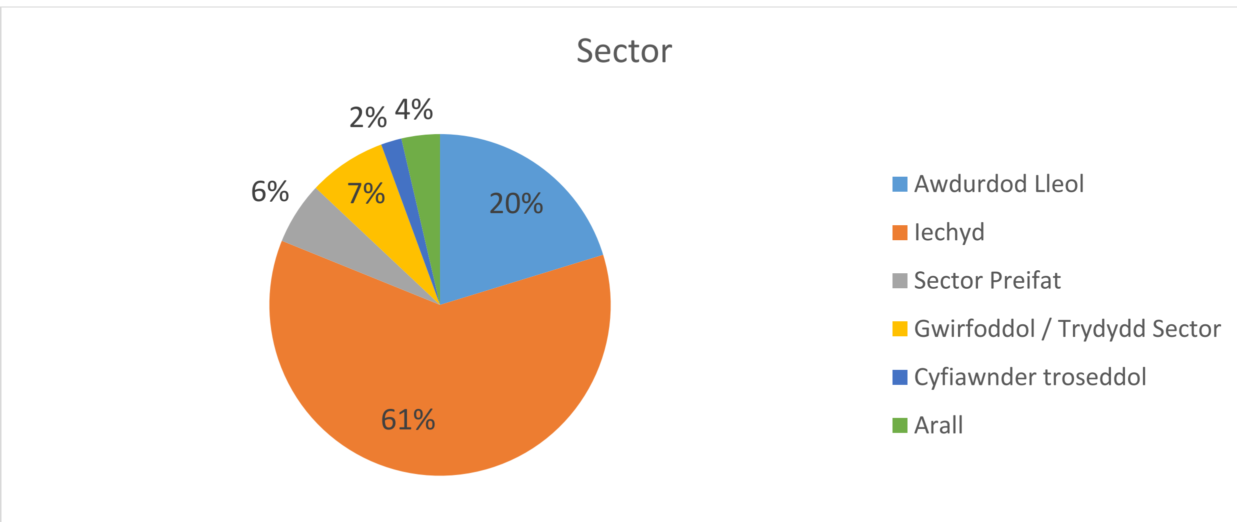

6. Casgliad

Mae'r data'n dangos bod yr GAI yn parhau i dderbyn nifer fawr i gyfeiriadau ac yn gweithio gyda nifer cynyddol o bobl.

Ar gyfer gwasanaethau a ddarperir i oedolion, roedd 57% o'r cyfeiriadau yn hunan-gyfeiriadau gan yr oedolion eu hunain. Roedd saith deg dau y cant o'r cyfeiriadau ar gyfer asesiad diagnostig a 28% ar gyfer cefnogaeth. Mae'r rhan fwyaf o ddosbarthiad oedran oedolion awtistig sy'n defnyddio'r gwasanaeth rhwng 18-45. Yr ymyriadau a gyrchir amlaf oedd cefnogaeth gan weithwyr cymorth GAI, darparu gwybodaeth, asesiadau diagnostig a mynediad i grwpiau cefnogaeth. Gellir nodi hefyd y bu cynnydd o 21% yn y cyfeiriadau i'r gwasanaeth gan oedolion yn 2022/23 o'i gymharu â ffigurau 2021/22. Yn ogystal, roedd gostyngiad bychan o 3.5% yn yr asesiadau diagnostig a gynhaliwyd yn 2022/23 o gymharu â 2021/22, er y dylid nodi bod y ffigwr yn 2021/22 yn gynnydd o 52% o'r flwyddyn blaenorol.

Roedd 8% o'r cyfeiriadau yn hunan-gyfeiriadau ar gyfer gwasanaethau a ddarperir i rieni / gofalwyr. Roedd wyth deg naw y cant o'r cyfeiriadau gan rieni a gofalwyr oedolion a 11% gan rieni a gofalwyr plant. Y prif reswm dros cyfeiriadau oedd cefnogaeth rhieni / gofalwyr, cefnogaeth / cyngor ôl-ddiagnostig, rhaglenni cefnogi rhieni a sgiliau byw bob dydd. Yr ymyriadau a gyrchir amlaf oedd darparu gwybodaeth, mynediad i grwpiau cefnogi, cefnogaeth gan weithwyr cymorth GAI a cefnogaeth gan ymarferwyr awtistiaeth. Gellir nodi hefyd y bu cynnydd o 7% yn y cyfeiriadau i'r gwasanaeth gan rieni / gofalwyr yn 2022/23 o'i gymharu â ffigurau 2021/22.

Mae'r data'n dangos bod rhan sylweddol o waith y gwasanaethau yn ymgysylltu â gweithwyr proffesiynol. Y prif reswm dros cyfeiriadau oedd ymholiadau cyffredinol gan 50% a gofyn am waith ar y cyd / ymgynghori â'r cleient gan 44%. Yn ogystal, roedd 61% yn weithwyr proffesiynol o'r bwrdd iechyd, 20% yn dod o awdurdodau lleol a 7% o'r sector gwirfoddol. Gellir nodi hefyd y bu gostyngiad o 47% yn y cysylltiadau â'r gwasanaeth gan weithwyr proffesiynol yn 2022/23 o'i gymharu â ffigurau 2021/22.